

025.3
ค 1760
5

การใช้บัตรรายการของสำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ปริญญานิพนธ์

ของ

ศรีสุภา บุญชัย

๕๕ พค 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มีนาคม 2527

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

178165

การใช้บัตรรายการของสำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

ของ

ศรีสุภา บุญชัย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มีนาคม 2527

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษา 1) การใช้ประโยชน์จากบัตรรายการ และการใช้รายการต่าง ๆ ในบัตรรายการของนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ 2) เปรียบเทียบการใช้ประโยชน์จากบัตรรายการของนักศึกษาที่ได้ เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด นักศึกษาที่ไม่ได้เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และอาจารย์ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3) ปัญหาและความต้องการในการใช้บัตรรายการของ อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ที่สอนประจำในมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ จำนวน 160 คน นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดจำนวน 185 คน และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด 119 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวม ข้อมูล เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าความ แปรปรวน (F - test) และค่าอัตราส่วนวิกฤติ (t - test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. วัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการ อาจารย์ใช้เพื่องานวิจัยมากที่สุด ส่วนนักศึกษานำไปใช้เพื่อค้นหาเอกสารสำหรับเขียนรายงานตามที่ได้รับมอบหมาย

2. เปรียบเทียบการใช้บัตรรายการของอาจารย์ นักศึกษาที่เคยเรียน วิชาการใช้ห้องสมุด นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อศึกษาหาความแตกต่างเป็นรายคู่ อาจารย์กับ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจารย์กับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดกับนักศึกษา ที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบปัญหาในการใช้บัตรรายการของอาจารย์ นักศึกษาที่ เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพื่อศึกษาหาความแตกต่างเป็นรายคู่

อาจารย์กับนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจารย์กับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด กับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เปรียบเทียบความต้องการในการใช้บัตรรายการของอาจารย์ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

THE USE OF LIBRARY CARD CATALOG IN THE CENTRAL LIBRARY
OF THE CHIENGMAI UNIVERSITY

AN ABTRACT

BY

SRI SUDA - BOONCHAI

Presented in partial fulfillment of the Requirement
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
March 1984

The purposes of this study were to.

1. Investigate the use of card catalog and entries in the card catalog by the students and the lecturers of Chiangmai University.

2. Compare the use of card catalog among the lecturers, the students who have taken the course "Use of Books and Libraries," and the students who have not taken such a course.

3. Explore problems and needs in using the card catalog of the lecturers and the students.

The sample included 160 lecturers, 185 students having taken the library skill course, and 119 students never took such a course. Questionnaire was used in collecting data, and statistical methods used in analyzing the data included frequency distribution, variance analysis, and t - test.

The results of this investigation were as follows.

1. The lecturers used card catalogs mainly for research purposes while the students used them for preparing reports.

2. The difference in using entries in the card catalogs between lecturers and the students who haven taken the course "Use of Books and Libraries" was statistically significant at .01 level. This was also the case between the lecturers and the students who have not taken such a course. However the difference between both groups of students was not statistically significant.

3. The difference Concerning problems in the use of card catalog between the lecturers and the students who have taken the

lecturers and the students who have taken the course "Use of Books and Libraries" was statistically significant at .01 level. This was also the case between the lecturers and the students who have not taken such a course. However, the difference between both groups of students was not statistically significant.

4. In regarding to the needs in using the card catalog the difference among the groups was not statistically significant.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

..... ประธาน

..... กรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สุวัฒน์ ส่องแสงจันทร์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชญ์ ทับเที่ยง ซึ่งเป็นผู้ให้คำแนะนำ
ปรึกษาในการหาปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง ที่กรุณาให้คำแนะนำ
เกี่ยวกับสถิติวิจัย ดร.สุนทร แก้วลาย อาจารย์อัษฎชลี สุตธรรม ที่กรุณาเขียนบทคัดย่อ
ภาคภาษาอังกฤษ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พว พันธ์เมฆา ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบ
ปริญญานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ รวมทั้งอาจารย์สมร จิตราทร คณาจารย์ และนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคน พี่ ๆ และน้อง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ และขอ
กราบขอบพระคุณ คุณแม่ คุณสยามพร คุณบัวบาน บุญชัย และหลาน ๆ ที่ช่วยเหลือและ
ให้การกำลังใจจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้

ศรีสุตา บุญชัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
คานิยามศัพท์เฉพาะ	5
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	7
2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของบัตรรายการ	8
ประเภทและชนิดของบัตรรายการ	11
บัตรรายการตามหลัก ISBD	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
ผลงานวิจัยต่างประเทศ	15
ผลงานวิจัยในประเทศ	18
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	21
กลุ่มตัวอย่าง	21
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล	23
การวิเคราะห์ข้อมูล	24
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	25

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	29
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	62
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	62
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	62
กลุ่มตัวอย่าง	62
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	64
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	64
อภิปรายผล	70
ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	77

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและแบบสอบถามที่ได้รับคืน	24
2 วัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการของอาจารย์	30
3 วัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการของนักศึกษา	31
4 ค่าเฉลี่ยการใช้เลขเรียกหนังสือและเหตุผลที่ใช้	32
5 ค่าเฉลี่ยการใช้ชื่อผู้แต่งและเหตุผลที่ใช้	33
6 ค่าเฉลี่ยการใช้หัวเรื่องและเหตุผลที่ใช้	34
7 ค่าเฉลี่ยการใช้สำนักพิมพ์และเหตุผลที่ใช้	35
8 ค่าเฉลี่ยการใช้ปีที่พิมพ์และเหตุผลที่ใช้	36
9 ค่าเฉลี่ยการใช้ผู้แต่งรวมและเหตุผลที่ใช้	37
10 ค่าเฉลี่ยการใช้ชื่อเรื่องและเหตุผลที่ใช้	38
11 ค่าเฉลี่ยการใช้ชื่อบรรณาธิการและเหตุผลที่ใช้	39
12 ค่าเฉลี่ยการใช้ผู้แปลและเหตุผลที่ใช้	40
13 ค่าเฉลี่ยการใช้คุณภาพและเหตุผลที่ใช้	41
14 ค่าเฉลี่ยการใช้ครั้งที่พิมพ์และเหตุผลที่ใช้	42
15 ค่าเฉลี่ยการใช้จำนวนหน้าและเหตุผลที่ใช้	43
16 ค่าเฉลี่ยการใช้ภาพประกอบ ตาราง แผนที่ และเหตุผลที่ใช้	45
17 ค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลพิมพ์และเหตุผลที่ใช้	45
18 ค่าเฉลี่ยใช้แนวสืบค้น และเหตุผลที่ใช้	46
19 ค่าเฉลี่ยปัญหาในการใช้บัตรรายการ	47
20 ค่าเฉลี่ยความต้องการในการใช้บัตรรายการ	50
21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้บัตรรายการของอาจารย์ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และนักศึกษาที่ไม่เคย เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด	54

22	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนปัญหาในการใช้บัตรรายการ ของอาจารย์ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดและ ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด	55
23	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความต้องการในการใช้บัตร รายการของอาจารย์ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ ห้องสมุด ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด	56
24	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการใช้บัตรรายการของอาจารย์ กับนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด	57
25	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การใช้บัตรรายการของอาจารย์ กับนักศึกษา ที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด	58
26	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการใช้บัตรรายการของนักศึกษาที่ เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด กับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชา การใช้ห้องสมุด	58
27	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาในการใช้บัตรรายการของ อาจารย์กับนักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด	59
28	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาในการใช้บัตรรายการของ อาจารย์กับนักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด	60
29	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาในการใช้บัตรรายการของ นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดกับ นักศึกษาที่ไม่เรียน วิชาการใช้ห้องสมุด	61
30	การใช้รายการต่าง ๆ ของอาจารย์ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชา การใช้ห้องสมุดและไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด	65

ภูมิหลัง

การศึกษาในมหาวิทยาลัยจะมีประสิทธิภาพและคุณภาพดีเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง คือ ห้องสมุด เพราะห้องสมุดเป็นหัวใจของการศึกษา ดังนั้นคุณภาพของการศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของห้องสมุด (Buck. 1964 : 9 - 11) ด้วยเหตุนี้ การจะพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพสูงขึ้น ห้องสมุดจึงควรมีลักษณะที่เป็นเครื่องมืออันทันสมัยในการส่งเสริมการศึกษา เพิ่มพูนความรู้ของนักศึกษา และส่งเสริมการวิจัยของอาจารย์ ตลอดจนมีส่วนในการส่งเสริมความรู้และวัฒนธรรม การที่จะได้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้ ห้องสมุดจะต้องมีเจ้าหน้าที่ที่มีคุณวุฒิและความสามารถเฉพาะสมที่จะช่วยในการส่งเสริมการศึกษาของมหาวิทยาลัยได้ (นวนนิตย์ อินทรามะ 2517 : 359 - 362)

จากการที่ห้องสมุดเป็นหัวใจของการศึกษา ห้องสมุดที่กิจจึงต้องมุ่งให้บริการ การค้นคว้าอย่างดีที่สุด บรรณารักษ์ทำหน้าที่ให้บริการด้านเทคนิคแก่ผู้ใช้ห้องสมุดได้อย่างรวดเร็ว และได้ประโยชน์ตรงกับความต้องการของบุคคล จากบัตรรายการจะทำให้ผู้ใช้ทราบว่าหนังสือเล่มใดที่ตนต้องการนั้นมีอยู่ในห้องสมุดหรือไม่ และสามารถทราบที่อยู่แน่นอนของหนังสือแต่ละเล่มด้วย บัตรรายการที่ห้องสมุดจัดทำขึ้น เปรียบเหมือนกุญแจที่จะนำผู้ใช้เองสมุด ไปสู่วิทยาการทั้งหลายที่มีอยู่ในห้องสมุด บัตรรายการจะอำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (พิชรา กิลรักษา 2523 : 120 - 121)

1. ช่วยให้ค้นหาหนังสือที่ต้องการได้สะดวกและรวดเร็ว เพียงแต่ทราบชื่อผู้แต่ง หรือผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้น หรือทราบชื่อเรื่อง ชื่อชุดของหนังสือ หรือเนื้อเรื่องของหนังสือแต่เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็จะหาหนังสือเล่มที่ต้องการได้

โดยดูจากบัตรชนิดต่าง ๆ ที่เรียงอยู่ในตู้บัตรรายการ เมื่อพบบัตรรายการของหนังสือเล่มที่ต้องการแล้วทรงมุมซ้ายของบัตรจะมีเลขเรียกหนังสือ ซึ่งจะบอกตำแหน่งที่เก็บหนังสือเล่มนั้นช่วยให้นักหาหนังสือได้อย่างรวดเร็ว

2. ช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดทราบรายละเอียดต่าง ๆ ของหนังสือได้โดยที่ไม่จำเป็นต้องเห็นหนังสือ เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้แปล ชื่อเรื่อง สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ เป็นต้น

3. ช่วยให้ความสะดวกแก่ผู้ต้องการรวบรวมผลงานของผู้แต่งคนเดียวกัน หรือผู้ที่ต้องการรวบรวมบรรณานุกรมของหนังสือหมวดวิชาใดวิชาหนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าและเขียนรายงาน

เมื่อพิจารณาตามหลักวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัตรรายการจะให้ประโยชน์ต่อผู้ใช้ 2 กลุ่ม ก็คือผู้ใช้ห้องสมุดและบรรณารักษ์

สำหรับผู้ใช้งานห้องสมุด บัตรรายการมีความสำคัญและประโยชน์ในด้านที่เป็นกรณีสำหรับค้นคว้าหาหนังสือในห้องสมุด

สำหรับบรรณารักษ์ บัตรรายการคือ บรรณานุกรมของหนังสือทุกเล่มที่มีอยู่ในห้องสมุด เพราะข้อมูลทางบรรณานุกรมที่วางไว้ไม่มีบัตรรายการสำหรับบรรณารักษ์ผู้ทำงานใบคำบริการ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริการตอบคำถามและบริการจ่ายรับหนังสือ นอกจากนี้บรรณารักษ์ฝ่ายจัดซื้อยังใช้บัตรรายการเป็นเครื่องช่วยในการเลือกซื้อหนังสือใหม่มาเข้าห้องสมุด เพราะบัตรรายการจะบอกให้ทราบว่าหนังสือประเภทใดมีน้อยหรือมาก และควรจัดซื้อหนังสือประเภทใดเพิ่มอีก

จากความสำคัญของประโยชน์จากบัตรรายการดังกล่าว การหาบัตรรายการจึงต้องใช้ความละเอียดรอบคอบและมีเหตุผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคัดเลือกรายละเอียดต่าง ๆ ของหนังสือมาลงเป็นรายการในบัตร

รายการต่าง ๆ ที่นำมาลงในบัตรรายการนี้ จะต้องคำนึงถึงผู้ใช้และควรจะต้องมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับกาลเวลา และความต้องการของผู้ใช้อยู่เสมอ ทั้งนี้เพราะในช่วงเวลาที่ผ่านมา วิทยาการสาขาใหญ่ ๆ ได้เกิดขึ้นมีขึ้นน้อย ซึ่งเป็นสิ่งที่น่ารู้และศึกษา

เมื่อผู้เรียนมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ถึงต่าง ๆ เพิ่มขึ้นจากเดิม บรรณารักษ์จึงควรที่จะศึกษาว่าบัตรรายการจะช่วยเขาได้อย่างไร รายการต่าง ๆ ที่ลงในบัตรรายการพอเพียงแก่ความต้องการของนักศึกษาหรือไม่ หรือว่าลงรายละเอียดมากเกินไป ซึ่งเป็นรายการที่ผู้ใช้ไม่ใช้หรือไม่ใช้หรือใช้น้อยที่สุด ก็อาจพิจารณาตัดรายการนั้น ๆ ออก เพื่อจะประหยัดทั้งเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่ายในการจัดทำบัตรรายการ

การศึกษาเรื่องการใช้รายการต่าง ๆ ในบัตรรายการ จะทำให้ทราบว่าผู้ใช้ห้องสมุดทราบถึงประโยชน์ที่เขาจะได้รับจากการลงรายการต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด เพราะรายการบางรายการมีความจำเป็น และมีประโยชน์ต่อผู้ใช้ แต่ผู้ใช้อาจไม่ได้ใช้รายการนั้น ๆ เพราะไม่ทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับ ในขณะเดียวกัน รายการบางรายการอาจจะไม่มีความจำเป็นต่อผู้ใช้เลยก็ได้

อย่างไรก็ตาม การจะเพิ่มหรือลดรายการในบัตรรายการเป็นประเด็นที่บรรณารักษ์มีความบกพร่องเห็นต่างกันอยู่ตลอดเวลา บรรณารักษ์บางคนมีความเห็นว่า การลงรายการทั้งหมดเป็นการเสียเวลาและแรงงาน (Sharp, 1944 : 9) โดยให้เหตุผลว่า รายการต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็น เช่น สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ และบรรณลักษณ์ ซึ่งแสดงลักษณะของหนังสือว่ามีกี่หน้า ปีกาประกอบหรือไม่ เป็นรายการที่ผู้ใช้จำนวนน้อยต้องการทราบ เมื่อเป็นเช่นนั้นจึงน่าจะพิจารณาว่ายังควรจัดลงรายการต่าง ๆ เหล่านี้ให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายไปทำไม แต่การจะตัดหรือเพิ่มเติมรายการใดในบัตรรายการ จะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้บัตรรายการ ฉะนั้น การศึกษาเรื่องการใช้บัตรรายการในด้านของการใช้รายการต่าง ๆ ในบัตรรายการ จะทำให้ทราบถึงความต้องการของผู้ใช้บัตรรายการ และควรกระทำควบคู่ไปกับการปรับปรุงบัตรรายการ ก็คือ การศึกษาว่าผู้ใช้ห้องสมุดใช้บัตรรายการเพื่อวัตถุประสงค์ในการเลือกหาวัสดุหรือหนังสือประเภทใด เพื่อจะได้จัดหาหนังสือและวัสดุให้สนองตรงความต้องการของผู้ใช้

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการใช้บัตรรายการของผู้ใช้ โดยศึกษากับนักศึกษาที่เข้ามาใช้ห้องสมุดของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมุ่งศึกษากับวัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการ การใช้รายการต่าง ๆ ในบัตรรายการ

ปัญหาและความต้องการในการใช้บัตรรายการ และเพื่อเปรียบเทียบการใช้บัตรรายการของ นักศึกษาแต่ละคณะ ผลที่ได้จากการศึกษานี้จะมีประโยชน์ต่อการจัดหาหนังสือ และวัสดุ ต่าง ๆ เข้าห้องสมุดให้สนองความต้องการของนักศึกษา และมีประโยชน์ต่อการลงรายการ เฉพาะที่ จำเป็นต่อการเลือกหนังสือ เรือค้นหาหนังสือได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ให้ สอดคล้องกับความต้องการของสังคมตามหน้าที่และวัตถุประสงค์ของห้องสมุด 5 ประการคือ ให้ความรู้ การศึกษา การค้นคว้าวิจัย วรรณคดี และพักผ่อนหย่อนใจ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์จากบัตรรายการ และการใช้รายการต่าง ๆ ที่ลงอยู่ในบัตรรายการของนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์จากบัตรรายการของนักศึกษาที่เรียนวิชา การใช้ห้องสมุด ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้บัตรรายการของนักศึกษา และ อาจารย์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบถึงการใช้ประโยชน์จากบัตรรายการ และการใช้รายการต่าง ๆ ที่ลงอยู่ในบัตรรายการของนักศึกษา และอาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของการใช้ประโยชน์จากบัตรรายการของ นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด นักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และอาจารย์
3. ทำให้ทราบถึงปัญหา และความต้องการในการใช้บัตรรายการของนักศึกษา และอาจารย์
4. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มเติมการทำบัตรรายการของ สำนักหอสมุด และเป็นแนวทางในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

1.1 นักศึกษา ได้แก่ นักศึกษาในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2526 จำนวน 400 คน

1.2 อาจารย์ คือ อาจารย์ที่สอนประจำในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2526 จำนวน 200 คน

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มนี้มาจากคณะต่าง ๆ ทั้ง 11 คณะ

2. ตัวแปรที่จะศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ผู้ใช้บัตรรายการซึ่งแบ่งเป็น

2.1.1 นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

2.1.2 นักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

2.1.3 อาจารย์ที่สอนประจำในมหาวิทยาลัย

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ปัญหา ในการใช้บัตรรายการ

2.2.2 ความต้องการ ในการใช้บัตรรายการ

3. การใช้บัตรรายการ จะศึกษาเฉพาะบัตรรายการหนังสือเพียงอย่างเดียว

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้ประโยชน์จากบัตรรายการ หมายถึง การใช้บัตรรายการให้มีประโยชน์ในการค้นหาหนังสือเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว เพียงแต่ทราบชื่อผู้แต่งหรือผู้มีส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้น หรือทราบชื่อเรื่อง ชื่อชุดของหนังสือ หรือ เนื้อหาเรื่องของหนังสือแต่เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็จะหาหนังสือเล่มที่ต้องการได้โดยดูจากบัตรชนิดต่าง ๆ ที่เรียงอยู่ในตู้บัตรรายการ

2. บัทรายการ คือ บัทรที่บรรณารักษ์บันทึกเกี่ยวกับรายละเอียดของหนังสือแต่ละเล่มที่เห็นว่า เป็นประโยชน์ และผู้ใช้ห้องสมุดควรทราบ แล้วนำมาเรียงลงในตู้ บัทรายการตามลำดับอักษรตัวแรกของบัตร เพื่อช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดทราบว่าเรื่องราวที่ต้องการอ่านหรือค้นคว้ามีอยู่ในห้องสมุดหรือไม่ และบรรณารักษ์ได้จัดไว้ให้ใช้ ณ ที่ใด ภายในห้องสมุด

3. รายการในบัตรรายการ คือ รายการต่าง ๆ ที่บรรณารักษ์บันทึกลงในบัตรรายการ ประกอบด้วย

3.1 ชื่อผู้แต่ง

3.2 ชื่อเรื่อง

3.3 พิมพ์ลักษณ์ (Publisher's Imprint) เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการพิมพ์หนังสือเล่มนั้น ๆ ประกอบด้วย สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ และปีที่พิมพ์

3.4 บรรณลักษณะ (Collation) หมายถึง ลักษณะของหนังสือประกอบด้วย จำนวนหน้า หรือจำนวนเล่ม ภาพประกอบ ตาราง แผนที่ ความสูงของหนังสือ

3.5 ข้อความชื่อชุด (Series Statement)

3.6 หมายเหตุข้อความ (Note) เป็นส่วนที่บันทึกข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น แต่ไม่สามารถลงไว้ในส่วนของรายการกับบัตรได้ หมายเหตุข้อความแต่ละรายการที่นำبالง รวมทั้งสารบาญจะต้องลงแยกไว้เป็นแต่ละรายการ

3.7 แนวสืบค้น (Tracing) ประกอบด้วย หัวเรื่อง (Subject Heading) รายการเพิ่มต่าง ๆ (Added entries) เช่น ผู้แต่งร่วม ผู้แปล ผู้วาดภาพ ชื่อเรื่อง ฯลฯ ทั้งนี้ หมายรวมรวมทั้งชื่อองค์กรที่เกี่ยวข้องด้วย และชื่อชุด

3.8 เลขเรียกหนังสือ (Call number) เป็นเลขประจำหนังสือประกอบด้วยเลขหมู่ อักษรชื่อผู้แต่ง เลขผู้แต่ง อักษรชื่อหนังสือ ฉบับพิมพ์และเล่มที่ (Volume)

4. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทั้ง 11 คณะ
ประจำปีการศึกษา 2526

5. อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ที่สอนประจำในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทั้ง
11 คณะ ประจำปีการศึกษา 2526

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. การใช้ประโยชน์จากบัตรรายการของนักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด
นักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และอาจารย์แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด นักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด
และอาจารย์ มีปัญหาในการใช้บัตรรายการแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด นักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด
และอาจารย์ มีความต้องการในการใช้บัตรรายการแตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของบัตรรายการ

บัตรรายการเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่แหล่งความรู้ต่าง ๆ ในห้องสมุด ผู้ใช้บัตรรายการอาจมีวัตถุประสงค์ในการค้นหาวัสดุแตกต่างกันออกไป แม้จะเป็นนักศึกษาในสถาบันเดียวกัน บางคนอาจใช้บัตรรายการเพื่อหาหนังสืออ่านประกอบเพื่อเพิ่มพูนความรู้ บางคนอาจใช้บัตรรายการเพื่อค้นหาหนังสือ เพื่อประกอบการเขียนรายงานที่ได้รับจากชั้นเรียน

การหาบัตรรายการนั้นมีจุดมุ่งหมายใหญ่ 2 ประการคือ (สุพรรณ ส่องแสงจันทร์ 2523 : 57 - 58)

1. เพื่อแจ้งลักษณะหรือรายละเอียดที่สำคัญของหนังสือแต่ละเล่ม โดยวิธีลงรายการอย่างมีแบบแผนที่ช่วยผู้อ่านให้สามารถใช้หนังสือในห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของกันระหว่างหนังสือแต่ละเล่ม

ส่วนหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress, 1949 : 7 - 10) ได้แถลงถึงคามมุ่งหมายในการทำบัตรรายการของห้องสมุดไว้ดังนี้

1. เพื่อแจ้งลักษณะสำคัญของหนังสือแต่ละเล่ม เป็นวิธีชี้ให้เห็นส่วนที่ต่างจากเล่มอื่น ๆ ด้วยการบรรยายถึงขอบเขตของหนังสือและเนื้อเรื่องกับชี้ให้เห็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเล่มอื่น ๆ ด้วยวิธีการทางบรรณานุกรม
2. เสนอข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือแต่ละเล่มด้วยวิธีลงรายการที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนเพื่อนำไปใช้ในการลงรายการสำหรับหนังสืออื่น ๆ ได้โดยทั่วไป และเป็นวิธีที่ได้รับการพิจารณาแล้วควยว่าช่วยผู้อ่านในการใช้หนังสือของห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากจุดมุ่งหมายดังกล่าวซึ่งยึดถือเป็นหลักในการทำรายการ ประกอบการ
 นาเอกสารเกณฑ์และระเบียบแบบแผนต่าง ๆ ที่ผ่านการพิจารณารับรองแล้วมาใช้เมื่อจัดทำ
 ออกมาแล้ว บัณฑิตรายการจึงให้ประโยชน์ในแง่ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ใช้ค้นหาหนังสือหรือวัสดุเมื่อทราบชื่อผู้แต่ง ผู้แต่งรวม ผู้รวบรวม ผู้แปล
 หรือองค์กรที่จัดทำ ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่ง
2. จัดเรียงผลงานของผู้แต่ง ผู้แต่งรวม ผู้รวบรวม ผู้แปล ฯลฯ ของ
 แต่ละคนหรือผลงานขององค์กรแต่ละองค์กรไว้ด้วยกัน ทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดทราบว่า หนังสือ
 ที่เป็นผลงานของคนคนนั้น หรือขององค์กรนั้น ในห้องสมุดนี้มีเรื่องอะไรบ้าง
3. ใช้ค้นหาหนังสือหรือวัสดุเมื่อทราบชื่อเรื่อง (Title) ของหนังสือหรือ
 วัสดุนั้น
4. ใช้ค้นหาหนังสือหรือวัสดุเมื่อทราบประเภทวิชาและเนื้อหา (Subjects)
 ของหนังสือหรือวัสดุนั้น
5. จัดเรียงหนังสือหรือวัสดุที่มีเนื้อหาวิชาประเภทเดียวกันไว้ด้วยกัน และ
 หนังสือหรือวัสดุที่มีเนื้อหาที่สัมพันธ์หรือเกี่ยวเนื่องกันไว้ใกล้ ๆ กัน ทำให้ผู้ใช้ห้องสมุด
 สามารถค้นหาหนังสือหรือวัสดุที่มีเนื้อหาวิชาประเภทเดียวกันได้โดยง่าย
6. ใ้ช้รายละเอียดทางบรรณานุกรม (Bibliographic information)
 หนังสือแต่ละเล่ม และวัสดุแต่ละชิ้นที่มีอยู่ในห้องสมุด เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ครั้งที่
 พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์ จำนวนหน้า ภาพประกอบและรายละเอียด
 อื่น ๆ ที่มีค่าควรแก่การบันทึก
7. นำทางผู้ใช้รายการเพื่อให้สามารถค้นหาเรื่องที่ต้องการได้ เช่น จาก
 นามแฝงไปหานามจริง เป็นต้น
8. บอกเลขเรียกหนังสือ (Call number) หรือสัญลักษณ์ ทำให้ทราบที่
 อยู่ของหนังสือหรือวัสดุนั้น ๆ
9. ช่วยในการค้นเรื่องหรือเลือกเรื่องเฉพาะที่ต้องการได้ เช่น ผลงาน
 ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 หรือหนังสือที่เป็นพจนานุกรมทางบรรณารักษศาสตร์ เป็นต้น

การทำบัตรรายการมีจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ของผู้ใช้ห้องสมุด 2 กลุ่ม

(Penaloza. 1956 : 483) คือ

1. สำหรับผู้อ่าน หนังสือที่จัดพิมพ์อย่างถูกต้องตามระเบียบแบบแผนย่อมจะไม่ มีแต่สารบาญเป็นเครื่องแสดงให้เห็นการจัดลำดับเรื่องราวแต่ละบทเท่านั้น หากจะต้องมีดัชนี (Index) เรียงตามลำดับอักษรอย่างละเอียดเพื่อช่วยให้ผู้อ่านค้นหาเรื่องราวเฉพาะที่ ต้องการแต่ละตอนได้ควย เช่นเดียวกับห้องสมุดที่มีการจัดคานางานอย่างคึกก็จะไม่ใช่เพียง ระบบการจัดหมู่หนังสือที่เหมาะสมกับงานเท่านั้น จะต้องมิดัชนีอย่างละเอียด เพื่อช่วยในการค้นหาหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดได้ควย ดัชนีที่ใหญ่ที่สุดและสำคัญที่สุดก็คือ บัตรรายการ ที่จัดทำ และเรียงไว้ตามลำดับอักษรทั้งบัตรผู้แต่ง (Author Card) บัตรชื่อเรื่อง (Title Card) บัตรเรื่อง (Subject Card) บัตรผู้แปล (Translator Card) บัตรผู้แต่งรวม (Joint Author Card) บัตรชื่อชุดหนังสือ (Series Card) เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดทั่วไปใช้เป็นเครื่องมือค้นหาหนังสือได้เอง ไม่ว่าจะทราบเรื่องราว เกี่ยวกับหนังสือที่ต้องการมากน้อยเพียงไร

2. สำหรับบรรณารักษ์ บัตรรายการก็คือ บัญชีหรือบรรณานุกรมของหนังสือ ทุกเล่มที่มีอยู่ในห้องสมุด เพราะหลักเกณฑ์การลงรายการในบัตรนั้นจะต้องอนุโลมตาม หลักของบรรณานุกรมควย งานเทคนิคคานนี้จึงเป็นหลักชัยของห้องสมุดสมัยใหม่ เพราะ บริการจ่ายรับหนังสือ บริการตอบคานถาม และการเลือกซื้อหนังสือจะคานไปอย่างมี ประสิทธิภาพไม่ได้เลยถาขาดบัตรรายการ ถาเราจะถิอว่าห้องสมุดเป็นหัวใจของมหาวิทยาลัย หรือเป็นศูนย์กลางสำหรับนักศึกษา ความรู้ของชุมชนแล้ว เราก็อาจจะถิอว่าบัตรรายการ เป็นหัวใจ หรือยิ่งกว่านั้นเป็นสมองของห้องสมุดก็ได้ เป็นสมองอันมหิมา สร้างสม ขึ้นมาด้วยการใช้กาลังปัญญาติดต่อกับมาหลายชั่วคนของบรรณารักษ์แผนกบัตรรายการ หรือเมื่อเอาวิธีการสื่อสารมวลชนมาเปรียบกับหน้าที่ของบัตรรายการ บรรณารักษ์ผู้ทำ บัตรรายการก็คือ ผู้ส่งข่าวสารอันสำคัญที่สุดว่าจะหาวัสดุต่าง ๆ ในห้องสมุดได้อย่างไร ส่วนผู้ใช้บัตรรายการก็คือ ผู้รับ ผู้ดู ผู้ฟัง ข่าวสารที่ส่งออกมา

ประเภทและชนิดของบัตรรายการ

บัตรรายการแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท คือ

1. บัตรยืนพื้น
2. บัตรเพิ่ม
3. บัตรแจ้งหมู่

1. บัตรยืนพื้น (Main Card) อาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า บัตรหลัก คือบัตรที่บรรณารักษ์ทำขึ้นเป็นบัตรแรกเพื่อใช้เป็นหลักในการทำบัตรเพิ่มอื่น ๆ โดยทั่วไปได้แก่บัตรผู้แต่ง แต่ในกรณีที่ไม่อาจใช้ชื่อผู้แต่งลงเป็นบรรทัดแรกได้ก็จะใช้ชื่อเรื่องแทน ในกรณีนี้บัตรชื่อเรื่องจึงเป็นบัตรยืนพื้น

2. บัตรเพิ่ม (Added Card) คือบัตรที่ห้องสมุดจัดทำเพิ่มเติมขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้ใช้บัตรรายการได้รับความสะดวกในการค้นหาหนังสือ ในกรณีที่จำรายการหนังสือที่ต้องการได้ไม่ครบ เช่น จำชื่อผู้แต่งหรือชื่อเรื่องไม่ได้ จำได้แต่ชื่อผู้แต่งรวม หรือผู้แปล เป็นต้น บัตรเพิ่มมีหลายชนิด เช่น

บัตรเพิ่มชื่อบุคคล ได้แก่บัตรผู้แต่งรวม บัตรผู้แปล บัตรผู้เรียบเรียง
บัตรเพิ่มชื่อสถาบัน
บัตรชื่อเรื่อง
บัตรหัวเรื่อง
บัตรชื่อชุด
บัตรโยง

ฯลฯ

3. บัตรแจ้งหมู่หนังสือ (Shelf list Card) คือ บัตรที่มีข้อความอย่างเดียวกับบัตรยืนพื้น และอาจยกเว้นไม่ลงรายการหมายเหตุหรือรายละเอียดอื่น ๆ แต่มีรายการเลขทะเบียนหนังสือเพิ่มขึ้นมา บัตรแจ้งหมู่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ของบรรณารักษ์ในการ

ตรวจสอบจำนวนหนังสือในแต่ละหมวดวิชา ตลอดจนการสำรวจหนังสือของห้องสมุด และ
ยังใช้ประโยชน์ในการจัดหมวดหมู่หนังสือ และการทำบรรณานุกรมอีกด้วย

รายการต่าง ๆ ในบัตรมีดังนี้ (สุพรรณ สองแสงจันทร์ 2523 : 69 - 71)

1. รายการหลัก (Heading) หมายถึง

1.1 ชื่อผู้แต่ง (Author) ซึ่งหมายถึง บุคคล (Personal name)

หรือชื่อองค์กร (Corporated name)

1.2 ชื่อเรื่อง (Title) หรือชื่อเรื่องแบบฉบับ (Uniform title) หรือไม่สามารถหาหรือใช้ชื่อผู้แต่ง ลงเป็นรายการหลักได้

2. รายการตัวบัตร (Body of Card)

2.1 ชื่อเรื่อง รวมทั้งชื่อเรื่องย่อย (Title - Subtitle) และ
ชื่อเรื่องเผื่อเรียก (Alternative title)

2.2 ข้อความเพิ่มเติมผู้แต่ง (Author Statement - ถ้าจำเป็น)
และชื่อผู้แต่งร่วม (Joint author - ถ้ามี)

2.3 ชื่ออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Subsidiary name) เช่น ชื่อ
บรรณาธิการ (Editor) ผู้แปล (Translator) ผู้ย่อเรื่อง (Abridger)
ผู้วาดภาพ (Illustrator) ผู้รวบรวม (Compiler) ฯลฯ

2.4 ข้อความเกี่ยวกับครั้งที่พิมพ์ (Edition Statement) ซึ่งอาจ
เป็น

2.4.1 ข้อความขยาย เช่น ฉบับขยายและปรับปรุง ฉบับ
แก้ไขและปรับปรุง ฉบับปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ฯลฯ

2.4.2 ข้อความตัวเลข เช่น พิมพ์ครั้งที่ 2

2.4.3 ข้อความผสมระหว่าง 2.4.1 และ 2.4.2 เช่น
พิมพ์ครั้งที่ 2 ขยายและปรับปรุง พิมพ์ครั้งที่ 2 ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม

2.5 พิมพ์ลักษณ์ (Imprint) ประกอบด้วย

2.5.1 สถานที่พิมพ์ (Place of Publication)

2.5.2 สำนักพิมพ์ (Name of Publisher)

2.5.3 ปีที่พิมพ์ (Date of Publication) รวมทั้งปี

ลิขสิทธิ์ (Copyright date - ถ้าจำเป็น)

3. บรรณลักษณะ (Collation) ประกอบด้วย

3.1 จำนวนหน้าหรือจำนวนเล่ม (Pagination or number of volumes)

3.2 ภาพประกอบ ตาราง แผนที่ ฯลฯ

3.3 ความสูงของหนังสือ (เป็นเซ็นติเมตร) รายการนี้จะไม่นับลงในบัตรรายการหนังสือภาษาไทย แต่จะพบได้ในบัตรรายการหนังสือภาษาต่างประเทศ

4. ข้อความข้อชุด (Series Statement)

5. หมายเหตุข้อความ (Note) เป็นส่วนที่บันทึกข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นแต่ไม่สามารถลงไว้ในส่วนของรายการตัวบัตรได้ หมายเหตุข้อความแต่ละรายการที่นำมาลงรวมทั้งสารบัญจะต้องลงแยกกันไว้เป็นแต่ละรายการ

6. แนวสืบค้น (Tracing) ประกอบด้วย

6.1 หัวเรื่อง (Subject Heading)

6.2 รายการเพิ่มต่าง ๆ (Added entries) เช่น ผู้แต่งรวม ผู้แปล ผู้วาดภาพ ชื่อเรื่อง ฯลฯ ทั้งนี้หมายความว่ารวมทั้งชื่อองค์กรที่เกี่ยวข้องด้วย

6.3 ข้อชุด (Series added entry)

7. เลขเรียกหนังสือ (Call number) ประกอบด้วย

7.1 เลขหมู่ (Classification number)

7.2 อักษรชื่อผู้แต่ง (Author initial)

7.3 เลขผู้แต่ง (Author number) และอักษรชื่อหนังสือ (Work

mark)

7.4 ฉบับพิมพ์ (Edition designation) เช่น ปี พ.ศ.

7.5 เล่มที่ (Volume)

บัตรรายการตามหลัก International Standard Bibliographic Description (ISBD)

ISBD หรือ International Standard Bibliographic Description เป็นหลักเกณฑ์การลงรายการหรือรายละเอียดทางบรรณานุกรมที่เป็นมาตรฐานระหว่างชาติ หลักเกณฑ์นี้กำหนดขึ้นโดย คณะกรรมการการทำรายการของสหพันธ์นานาชาติของสมาคมห้องสมุด (The Committee on Cataloging of the International Federation of Library Associations) ซึ่งได้จัดทำมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1969 จนถึงปี ค.ศ. 1974

จุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดทำหลักเกณฑ์การลงรายการแบบ ISBD มีอยู่ 3 ประการ คือ

1. เพื่อให้ข้อความที่บันทึกไว้ซึ่งจัดทำขึ้นในประเทศหนึ่ง หรือโดยผู้ใช้ที่ใช้ภาษาหนึ่ง เมื่อข้อความนั้นอยู่ในประเทศอื่น หรือถูกใช้โดยผู้ใช้ที่ใช้อีกภาษาหนึ่ง ก็สามารถไขและเป็นที่เราใจตรงกันได้ง่าย
2. เพื่อให้ข้อความที่บันทึกไว้ซึ่งจัดทำขึ้นในแต่ละประเทศและใช้ภาษาต่าง ๆ กัน สามารถนำมาจัดเรียงหรือทำเป็นรายการรวมเข้าด้วยกันได้
3. เพื่อให้ข้อความที่บันทึกไว้ในรูปของการเขียนหรือพิมพ์เป็นภาษาต่าง ๆ นั้น สามารถนำมาแปลงเป็นรูปแบบที่เครื่องมือกลอ่านได้ (Machine readable) โดยที่เสียเวลาในการจัดทำน้อยที่สุด

หลักเกณฑ์ของ ISBD นี้ ได้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วสำหรับ AACR 2 หรือ Anglo - American Cataloging Rule - 1978 ก็ยอมรับหลักเกณฑ์ของ ISBD ในการลงรายการของเอกสารที่เป็นรูปหนังสือ โสตทัศนวัสดุ และสื่อการสอนพิเศษ การใช้หลักเกณฑ์ของ ISBD จะช่วยอำนวยความสะดวกและความสะดวกสบายในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางบรรณานุกรมระหว่างชาติได้เป็นอย่างมาก เพราะมีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยต่างประเทศ

พาล์มเมอร์ (Palmer. 1972 : 20 - 48) ได้รวบรวมผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้บัตรรายการดังต่อไปนี้

เอเคอร์ส (Palmer. 1972 : 20 - 48 citing Akers. 1931 : 394 - 408) ได้ศึกษาจากนักศึกษาวิทยาลัยศิลป์ พบว่า ร้อยละ 98 ของนักศึกษาทั้งหมดในบัตรผู้แต่ง และบัตรชื่อเรื่อง และร้อยละ 91 ใช้บัตรหัวเรื่อง และใช้รายการต่าง ๆ ในบัตร เช่น ปีที่พิมพ์ร้อยละ 91.5 นามสกุลและชื่อแรก ร้อยละ 83.3 ส่วนหมายเลขร้อยละ 85.3 เลขเรียกหนังสือร้อยละ 82.8 ขนาดของหนังสือร้อยละ 20.5 ชื่อชุดร้อยละ 12.5

มิลเลอร์ (Palmer. 1972 : 20 - 48 citing Miller. 1942 : 692 - 697) ได้ศึกษาที่มหาวิทยาลัยโคโลราโด พบว่านักศึกษาศรีวิชัยบัตรรายการช่วยในการเลือกหนังสือที่ทรงกรมมากกว่าปริญญาโท โดยใช้อัตราร้อยละ 87.5 ใช้บัตรหัวเรื่องร้อยละ 92.4 และร้อยละ 86.4 ใช้บัตรรายการในการค้นหาข้อมูลทางบรรณานุกรม นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาศรีวิชัยและอาจารย์ใช้รายการต่าง ๆ ในบัตรรายการทุกรายการมากกว่าระดับปริญญาตรี และมีข้อเสนอแนะว่าห้องสมุดแต่ละแห่งต้องประมัตในการทาบตรรายการ โดยการถามผู้ใช้ก่อนที่จะตัดทอนส่วนใดส่วนหนึ่งของบัตรรายการ รายการใดที่ใช้น้อยควรจะตัดออกจากบัตรรายการในการทำครั้งต่อไป

บราวน์ (Palmer. 1972 : 20 - 48 citing Brown. 1949 : 14) ได้ศึกษาที่มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน พบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดใช้บัตรผู้แต่งร้อยละ 46 บัตรหัวเรื่องร้อยละ 40 ใช้ทั้งบัตรผู้แต่งและบัตรหัวเรื่องร้อยละ 14 รายการในบัตรรายการที่นักศึกษาใช้น้อยกว่าร้อยละ 10 คือ สำนักพิมพ์ ครั้งที่พิมพ์ แนวสืบค้น บรรณาลักษณ์ ผู้แปล ผู้วาดภาพ ขนาดของหนังสือ

เพนาโลซา (Palmer. 1972 : 20 - 48 citting Penaloza. 1949 : 14) ได้ศึกษาการใช้บัตรรายการของนักศึกษามหาวิทยาลัยเคนเวอร์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาใช้บัตรผู้แต่งร้อยละ 43 บัตรหัวเรื่องร้อยละ 40 บัตรชื่อเรื่องร้อยละ 14 บัตรผู้วาดภาพร้อยละ 1 และบัตรชื่อเรื่องรองร้อยละ 1 ส่วนรายละเอียดในบัตรรายการที่นักศึกษาใช้ คือ ชื่อเรื่องร้อยละ 14 ชื่อผู้แต่งร้อยละ 23.5 ปีที่พิมพ์ร้อยละ 22 และหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ในแนวสลับกัน ร้อยละ 11 และรายละเอียดทางบรรณานุกรมซึ่งมีผู้ใช้ไม่ถึงร้อยละ 10

ลี (Palmer. 1972 : 20 - 48 citting Lee. 1952 : 4) ศึกษาหาเหตุผลในการใช้บัตรรายการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแอตแลนตาทั้ง 6 วิทยาเขต พบว่า นักศึกษาร้อยละ 77 ใช้บัตรรายการเพราะได้รับมอบหมายงานจากชั้นเรียน ร้อยละ 22 ใช้บัตรรายการเพราะเหตุผลส่วนตัว ร้อยละ 52 ใช้บัตรหัวเรื่อง ร้อยละ 40 ใช้บัตรที่มีอยู่ในบริเวณชั้นหนังสือ และเพื่อหาบรรณานุกรมร้อยละ 7 รายการอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ใช้ไม่ถึงร้อยละ 11

ริดเคิล (Palmer. 1972 : 20 - 48 citting Riddle. 1952 : 67) ได้ศึกษาการใช้บัตรรายการของนักศึกษาที่ Texas State College for Women พบว่าร้อยละ 34.8 ใช้บัตรรายการเพื่อหาเลขเรียกหนังสือ ร้อยละ 30.6 ใช้เพื่อหาบัตรหัวเรื่อง และหารายละเอียดทางบรรณานุกรมร้อยละ 34.6 ส่วนสาเหตุที่ใช้บัตรรายการร้อยละ 66 ใช้บัตรรายการเพราะได้รับมอบงานจากชั้นเรียน

อามอส (Palmer. 1972 : 20 - 48 citting Amos. 1955) ได้ศึกษาการใช้บัตรรายการของผู้ใช้หอสมุดที่มหาวิทยาลัยดิลลาร์ด (Dillard) ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาร้อยละ 40 ใช้บัตรหัวเรื่องบัตรผู้แต่งร้อยละ 31 บัตรชื่อเรื่อง ร้อยละ 25 ใช้เลขเรียกหนังสือร้อยละ 13 และร้อยละ 1 ต้องการข้อมูลทางบรรณานุกรม รายการที่จำเป็นที่นักศึกษาใช้ได้แก่ เลขเรียกหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง และหัวเรื่อง ส่วนรายการอื่น ๆ เช่น ปีที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ ครั้งที่พิมพ์ สารบัญ ภาพประกอบ และจำนวนหน้า มีนักศึกษาใช้ไม่ถึงร้อยละ 4

แจคสัน (Palmer. 1972 : 20 - 48 citting Jackson. 1958 : 7 - 14) มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาเพื่อศึกษาหาความต้องการและขอบเขตการใช้รายการของผู้ใช้

ห้องสมุด และความพอใจในรายการ การศึกษาครั้งนี้พบว่า ขนาดของรายการเป็นสิ่งที่มีความสำคัญแต่ไม่ใช่ส่วนประกอบที่สำคัญที่จะนำมาตัดสินว่าผู้ใช้ประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวในการใช้รายการ และการจัดบัตรรายการแบบแยกดู (Divided Catalog) ในห้องสมุดทางวิชาการมีผลดีกว่าการจัดแบบพจนานุกรม (Dictionary Catalog) และระบุดูว่าการเตรียมรายการให้จะเป็นเครื่องมือช่วยใ้ผู้ใช้พบสิ่งที่ต้องการได้ประมาณ 4 ใน 5

มอนตากิว (Palmer. 1972 : 20 - 48 citting Montague. 1967 : 118) ได้สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้บัตรรายการของผู้ใช้ห้องสมุดในสหรัฐอเมริการะหว่างปี ก.ศ. 1949 - 1965 พบว่ามีผู้ใช้บัตรผู้แต่งถึงร้อยละ 93 ส่วนรายการอื่น ๆ ร้อยละ 59.3 ใช้บัตรชื่อเรื่องร้อยละ 6 - 57.2 บัตรหัวเรื่องร้อยละ 17.5 - 52 งานวิจัยส่วนใหญ่แสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้รู้เรื่องที่จะค้นมีจำนวนเท่า ๆ กันกับผู้ที่ไม่รู้เรื่องแต่เริ่มค้นที่หัวเรื่อง นอกจากนั้นยังสรุปได้ว่า บัตรรายการที่จัดเรียบแบบแยกดู (Divided Catalog) ผู้ใช้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่ารายการที่จัดแบบพจนานุกรม (Dictionary Catalog) มอนตากิว ได้เสนอหัวข้อหาวิจัยไว้ 7 เรื่อง แต่ที่สำคัญและควรทำวิจัยมากที่สุด คือ การหาวิธีพิจารณาตัวร้อยละเฉลี่ยที่ผู้ใช้ห้องสมุดไม่ต้องการและไม่จำเป็นต้องใช้ออกจากบัตรรายการ

ลิปเพท (Palmer. 1972 : 20 - 48 citting Lipetz. 1970 : 71) ศึกษาจากผู้ใช้งานของมหาวิทยาลัย เยล ผลการศึกษาพบว่า ใช้บัตรผู้แต่งร้อยละ 62 ใช้รายการชื่อเรื่องร้อยละ 28.5 บัตรหัวเรื่องร้อยละ 4.5 และร้อยละ 4 ใช้รายการชื่อบรรณาธิการ กลุ่มนักศึกษาที่ใช้บัตรรายการมากที่สุด รายการผู้แต่ง ชื่อเรื่อง และหัวเรื่อง เป็นรายการที่มีคุณค่าต่อการค้นหาเอกสาร แต่ยังมีส่วนที่คลุมเครือไม่ถูกต้องอยู่มาก จำเป็นต้องแก้ไขก่อนที่จะนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ เพื่อป้องกันความผิดพลาด และความสับสนเปลืองจะเกิดขึ้นในภายหลัง

พาล์มเมอร์ (Palmer. 1972 : 43 - 44) ได้ศึกษาถึงความต้องการเกี่ยวกับบัตรรายการในห้องสมุดมหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาใช้บัตรรายการมากกว่าอาจารย์ และการจัดเรียงรายการแบบแยกดูตามชนิดของบัตร (Divided Catalog) มีประสิทธิภาพต่อผู้ใช้มากกว่าการจัดเรียงแบบพจนานุกรม (Dictionary Catalog) ส่วนรายการในบัตรที่กลุ่ม

ตัวอย่างไ้มาก ไ้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง เลขเรียกหนังสือ และปีที่พิมพ์

ผลงานวิจัยในประเทศ

ชมภู โชติจริยะ (ชมภู โชติจริยะ 2515 : 137 - 142) ได้ศึกษาการใช้บัตรรายการของนิสิต นักศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งนิสิตปริญญาตรี ปริญญาโท และนักศึกษา ใช้บัตรรายการเพื่อวัตถุประสงค์ในการค้นหาหนังสือและวัสดุที่ต้องการในห้องสมุดเป็นส่วนใหญ่ และมุ่งค้นหาหนังสือตำรามากที่สุด รายการในบัตรที่กลุ่มตัวอย่างใช้มากที่สุดคือ เลขเรียกหนังสือ รายการที่ควรลงในบัตรมี 5 รายการ คือเลขเรียกหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง และปีที่พิมพ์

ผลิลวัลย์ รองสวัสดิ์ (ผลิลวัลย์ รองสวัสดิ์ 2520 : 91 - 92) ได้ศึกษาความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2519 พบว่าวิธีทาง ๆ ในการค้นหาหนังสือในห้องสมุด ปรากฏว่า นักศึกษาจำนวนมากที่สุดใช้วิธีดูตามชั้นหนังสือ รองลงมาดูจากบัตรรายการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะห้องสมุดทั้ง 3 แห่งมีหนังสือน้อย นักศึกษาจึงสามารถดูตามชั้นหนังสือและหาได้สะดวกเมื่อไม่พบจึงจะดูจากบัตรรายการ เมื่อช่วยตัวเองไม่ได้แล้วจึงถามเจ้าหน้าที่ และเนื่องจากการหาบัตรรายการเป็นบริการทางเทคนิคที่ต้องอาศัยกำลังงาน เวลา และงบประมาณมากพอควร ดังนั้น ในการวิจัยจึงมีการสำรวจความรู้และความเห็นของนักศึกษาต่อการใช้บัตรรายการ ผลปรากฏว่า นักศึกษาร้อยละ 45.4 เท่านั้น ที่ใช้บัตรรายการเมื่อเริ่มต้นค้นหาหนังสือ รองลงมาจะใช้บัตรรายการเมื่อหาหนังสือโดยวิธีอื่นไม่ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจำนวนหนังสือมีน้อย

ในปีเดียวกัน ทศนา หาญพล (ทศนา หาญพล 2520 : 254) ได้ศึกษาการใช้บริการห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่าวิธีที่อาจารย์

และนักศึกษาใช้ค้นหาหนังสือที่ต้องการก็คือ จากบัตรรายการและเลือกหนังสืออ่านด้วยตัวเองโดยดูจากหัวเรื่องที่ตรงตามลำดับ แสดงว่าอาจารย์และนักศึกษารู้จักค้นหาหนังสือได้ถูกวิธี ดังนั้นงานของแผนกจัดหมู่และบัตรรายการจึงควรทำให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และเป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่าการบังคับให้นักศึกษาเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นสิ่งที่มิควรโยนนามมาใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างไร

จิตติ บึงตระกูล (จิตติ บึงตระกูล 2522 : 135 - 142) ได้สำรวจความต้องการในการให้บริการห้องสมุดของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้บัตรรายการเพื่อช่วยในการหาสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษานั้น ปรากฏว่านิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้บัตรรายการเป็นครั้งคราว และวิธีที่ใช้บัตรรายการส่วนมากใช้โดยดูจากชื่อหนังสือ ดูจากชื่อผู้แต่ง และดูจากหัวเรื่องตามลำดับ สาเหตุหรือสิ่งที่เป็นอุปสรรคที่ทำให้นิสิตนักศึกษาไม่ค่อยใช้บัตรรายการ เนื่องจากไม่เข้าใจข้อความหรือตัวเลขรายละเอียดต่าง ๆ ในบัตรรายการ ใช้บัตรรายการ ใช้บัตรรายการไม่เป็น และไม่ทราบว่ามิบัตรรายการอะไรบ้าง และไม่ค่อยใช้บัตรรายการเพราะเหตุผลอื่น ๆ เช่น ไม่เห็นความจำเป็นในการใช้เพราะรู้ว่าหนังสืออยู่ที่ใดแล้ว ขอมหาหนังสือตามชั้นเขาเอง คนแล้วไม่พบหนังสือที่ต้องการจากบัตรต่าง ๆ เช่น บัตรหัวเรื่อง หรือก็ไม่ทราบว่าเรื่องที่ตรงต้องการจะค้นคว้าอยู่ในหัวเรื่องอะไร การค้นบัตรรายการทำให้เสียเวลาเพราะบางครั้งแม้จะได้ตำแหน่งหนังสือจากบัตรรายการก็ไม่พบตัวหนังสือ ดูไม่ออกว่าดูบัตรรายการที่ห้องสมุดจัดทำเป็นดูบัตรรายการอะไร และบางคนก็ไม่อยากใช้บัตรรายการเพราะทำให้ต้องคนหลายต่อ

ปัทมา วนิดา จินตนาอนุรัตน์ (วนิดา จินตนาอนุรัตน์ 2523 : 111 - 125) ซึ่งศึกษาปัญหาการใช้บริการห้องสมุดกลางของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่าการค้นหาวัสดุห้องสมุดของนักศึกษาส่วนใหญ่แสดงว่าบัตรรายการสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ห้องสมุดได้มาก แต่ทั้ง ๆ ที่ใช้บัตรรายการนักศึกษาก็สามารถค้นหาสิ่งที่ต้องการ

จากห้องสมุดได้เป็นบางครั้งถึงร้อยละ 48 หาได้เป็นส่วนมากเพียงร้อยละ 41.5 ทำให้เป็นที่สงสัยว่านักศึกษาใช้บัตรรายการได้ถูกต้องหรือไม่ เพราะจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้วิจัยพบว่านักศึกษาส่วนมากไม่เข้าใจการใช้บัตรรายการชนิดต่าง ๆ มักเปิดบัตรรายการแบบสุ่มไป โดยเฉพาะบัตรหัวเรื่องกับบัตรชื่อเรื่อง นักศึกษามีความเข้าใจสับสนกันอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นห้องสมุดจึงควรหาวิธีการสอนวิธีใช้บัตรรายการ หรือหาอธิบายวิธีใช้ติดไว้ในบริเวณตู้บัตรรายการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

วิธีการดำเนินการค้นคว้า มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่

นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 - 4 ของทุกคณะ ที่เข้ามาใช้หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในระดับความมั่นใจที่ 95% เทียบกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (สมบุรณ์ ชิตพงษ์ 2523 : ภาคผนวก) จากประชากร 9985 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน

อาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่เป็นผู้สอนประจำในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2526 ที่เข้ามาใช้หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (สมบุรณ์ ชิตพงษ์ 2523 : ภาคผนวก) จากประชากร 1267 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 200 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้บัตรรายการ โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ คือ

ก. วัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการ เป็นแบบสอบถามแบบจัดอันดับ ความสำคัญ

ข. ความมุ่งหมายในการใช้รายการต่าง ๆ ในบัตรรายการ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งดัดแปลงมาจากมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของ ลีเกิร์ต โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

ใช้น้อยที่สุด ให้คะแนน 1

ใช้น้อย ให้คะแนน 2

ใช้ปานกลาง ให้คะแนน 3

ใช้มาก ให้คะแนน 4

ใช้มากที่สุด ให้คะแนน 5

ค. ปัญหาและความต้องการในการใช้บัตรรายการ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีสร้างแบบสอบถามที่ดีและถูกต้อง

2.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้บัตรรายการ

2.3 ทดลองศึกษาสอบถามเบื้องต้น (Pilot Study) ถึงเหตุผลที่ใช้รายการต่าง ๆ ในบัตรรายการของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แล้วนำมาสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4 สร้างแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วทุกคน เสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมปริตญาณันท์ เพื่อตรวจแก้ไขและตรวจสอบความเที่ยงตรง

2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนิสิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 69 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบสอบถาม

2.5.1 หากค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยแยกออกเป็นกลุ่มสูง กลุ่มกลาง กลุ่มละ 25% ข้อใดมีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า 1.78 นำมาปรับปรุงคำถามให้เหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

2.5.2 หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธี
 α - coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.7232

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เดินทางไปแจกแบบสอบถาม และรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามทุกคนที่เข้ามาใช้ห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ก่อนแจกจะถามนักศึกษาที่เข้ามาว่าเคยได้รับแบบสอบถามฉบับนี้มาก่อนหรือไม่ ถ้าไม่เคยได้รับจะแจกแบบสอบถามให้ แต่ถามบอกว่าเคยได้รับแล้วก็จะไม่แจกแบบสอบถามให้ จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 600 ฉบับ แยกเป็นอาจารย์ 200 ฉบับ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด 200 ฉบับ นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด 200 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 482 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่ตอบอย่างสมบูรณ์ 464 ฉบับ ตามตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนและใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบ สอบถามที่ส่ง ทั้งหมด	จำนวนแบบ สอบถามที่ได้ รับคืน	ร้อยละ
1. อาจารย์	200	160	80.00
2. นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการ ไอทีของสมศ	200	185	92.50
3. นักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการ ไอทีของสมศ	200	119	59.50
รวม	600	464	77.33

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า ได้รับแบบสอบถามคืนจากอาจารย์ร้อยละ 80.00 ได้รับคืนจากนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการไอทีของสมศ ร้อยละ 92.50 และได้รับแบบสอบถามคืนจากนักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการไอทีของสมศ ร้อยละ 59.50 รวมทั้งหมดรับคืนร้อยละ 77.33

การวิเคราะห์ข้อมูล

ถัดจากเอาแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้

1. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามทั้งห้าข้อ และแยกเป็นหมวดหมู่ตามตัวแปรที่ศึกษา
2. หากสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ใช้พิจารณาค่าน้ำหนักจากน้อยที่สุด คือ 1 ถึงมากที่สุด คือ 5 แล้วหาค่าเฉลี่ยโดยถืออัตราการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม แต่ละรายการดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายความว่า	น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายความว่า	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายความว่า	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายความว่า	มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายความว่า	มากที่สุด
4. รวบรวมแล้วจัดอันดับความสำคัญในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อ ก.
5. ทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่
- 1.1 คะแนนเฉลี่ย ไชสุคร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

(Ferguson. 1971 : 45)

- เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
- $\sum X$ แทน ผลรวมของกลุ่มตัวอย่าง
- N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

- 1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไชสุคร

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

(Ferguson. 1971 : 64)

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน ผลรวมของคะแนน

X^2 แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

1.3 การวัดใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของคะแนน} = \frac{\text{ความถี่ของคะแนน}}{\text{จำนวนความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธี α - Coefficient ใช้สูตร

$$r_{tt} = \frac{N}{N-1} \left(1 - \frac{S_1^2}{S_t^2} \right)$$

(Cronbach. 1970 : 368)

เมื่อ r_{tt} แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

N แทน จำนวนข้อแบบสอบถาม

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

3. หาค่าอำนาจแนกของแบบสอบถาม โดยใช้ t - test วิเคราะห์รายข้อ ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

(ล่วน สายยศและอังคณา สายยศ 2524:187)

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามแต่ละข้อ
 $\bar{X}_H, \bar{X}_L$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
 S_H^2, S_L^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

N_H, N_L แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยสองกลุ่ม เมื่อทดสอบสมมติฐาน

ไฮโปธีสิส

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}} \quad (\text{ฐศรี้ วงศ์รัตน์ 2523 : 123})$$

$$\text{เมื่อ } df = \frac{\left\{ \frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right\}^2}{\left\{ \frac{S_1^2}{n_1} \right\}^2 + \left\{ \frac{S_2^2}{n_2} \right\}^2}$$

(Edward. 1968 : 94)

$\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1

n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 2

5. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่ม เพื่อทดสอบสมมติฐาน ไชสุทร

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

(ชูศรี วงศ์รัตนะ 2523 : 112)

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน

MS_B แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม

MS_W แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้ Newman test ของ Newman Keuls

$$q \sqrt{\frac{MS_W}{n}}$$

(ชูศรี วงศ์รัตนะ 2523 : 123)

เมื่อ q แทน ค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

MS_W แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

n แทน ค่าตัวกลางฮาร์โมนิคของ n

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

ผู้วิจัยขอกำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

เมื่อ $\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
S^2	แทน ความแปรปรวน
S	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน จำนวนนักศึกษาและอาจารย์ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง
SS	แทน Sum Square
MS	แทน Mean Square
df	แทน Degree of Freedom
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ใน t - distribution
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้ใน F - distribution

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลในการวิจัยครั้งนี้ จะแบ่งเสนอตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการ
 - 1.1 วัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการของอาจารย์
 - 1.2 วัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการของนักศึกษา
2. ความมุ่งหมายในการใช้รายการต่าง ๆ
 - 2.1 การใช้รายการต่าง ๆ และเหตุผลที่ใช้
 - 2.2 ปัญหาในการใช้บัตรรายการ
 - 2.3 ความต้องการในการใช้บัตรรายการ
1. วัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการ

1.1 วัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรของอาจารย์ ปรากฏตามตาราง 2

ตาราง 2 วัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรของอาจารย์

รายการ	ค่าเฉลี่ยความสำคัญ ($\bar{x}$)	อันดับที่
1. เพื่อค้นหาเอกสารสำหรับทำการวิจัย	6.982	1
2. เพื่อค้นหาเอกสารสำหรับมอบหมายให้นักศึกษา ทำงาน	6.560	2
3. เพื่อค้นหาเอกสารประกอบวิชาที่กำลังศึกษาค้นคว้า ที่ตนเองสนใจ	6.232	4
4. เพื่อรวบรวมรายชื่อเอกสารในเรื่องที่ต้องการ	6.450	3
5. เพื่อค้นหาเอกสารใหม่ ๆ ที่เข้ามาในห้องสมุด	5.829	6
6. เพื่อค้นหาเอกสารในการเตรียมออกข้อสอบ	5.680	7
7. เพื่อค้นหาเอกสารที่ตองนามาอภิปรายในชั้นที่เข้าสอน	6.031	5
8. เพื่อค้นหาเอกสารนามาประกอบการสัมมนา	5.180	8
9. เพื่อค้นหาเอกสารที่เป็นประโยชน์ต่องานอดิเรก	4.400	9

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า วัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรของอาจารย์ นั้นใช้เพื่อประกอบการค้นหาเอกสารสำหรับการทำวิจัยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 6.982) รองลงมา คือ เพื่อค้นหาเอกสารสำหรับมอบหมายให้นักศึกษาทำงาน (ค่าเฉลี่ย 6.560)

1.2 สำหรับนักศึกษาวัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรของนักศึกษา ปรากฏผลตามตาราง 3

ตาราง 3 วัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรของนักศึกษา

รายการ	ค่าเฉลี่ยความสำคัญ ($\bar{x}$)	อันดับที่
1. เพื่อค้นหาเอกสารสำหรับเขียนรายงานตามที่ได้รับมอบหมาย	7.267	1
2. เพื่อค้นหาเอกสารใช้ประกอบการเขียนรายงาน	6.915	2
3. เพื่อค้นหาเอกสารประกอบวิชาที่กำลังศึกษาตามที่ตนเองสนใจ	6.585	3
4. เพื่อรวบรวมรายชื่อเอกสารในเรื่องที่ต้องการ	3.714	8
5. เพื่อค้นหาเอกสารใหม่ ๆ ที่เข้ามาในห้องสมุด	2.535	9
6. เพื่อค้นหาเอกสารในการเตรียมตัวสอบ	5.381	5
7. เพื่อค้นหาเอกสารซึ่งต้องนำมาอภิปรายในชั้นเรียน	4.775	7
8. เพื่อค้นหาหนังสือหรือวัสดุที่เผยแพร่ในห้องสมุด	4.905	6
9. เพื่อหาเอกสารที่อาจารย์ผู้สอนกำหนดให้อ่านในวิชาที่กำลังศึกษา	5.656	4

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า วัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากร ของนักศึกษานั้นใช้เพื่อค้นหาเอกสารสำหรับเขียนรายงานตามที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 7.267) รองลงมา คือ เพื่อค้นหาเอกสารประกอบการเขียนรายงาน (ค่าเฉลี่ย 6.915)

2. ความมุ่งหมายในการใช้รายการต่าง ๆ

2.1 การใช้รายการต่าง ๆ และเหตุผลที่ใช้

การใช้รายการต่าง ๆ ในบัตร พร้อมทั้งเหตุผลที่ใช้ ปรากฏผล

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยการใช้เลขเรียกหนังสือและเหตุผลที่ใช้

รายการ	ค่าน้ำหนักเฉลี่ย (.)			
	รวม	อาจารย์	นักศึกษาที่เรียนวิชา การใช้ห้องสมุด	นักศึกษาที่ไม่เรียน วิชาการใช้ห้องสมุด
1. เลขเรียกหนังสือ	4.177	4.206	4.059	4.265
1.1 ใหญ่ที่อยู่ของหนังสือ	4.082	3.919	4.168	4.160
1.2 ใหญ่หมวดหมู่ของหนังสือ	3.756	3.881	3.757	3.630
1.3 ใหญ่สามารถค้นหาหนังสือ ได้อย่างรวดเร็ว	4.111	3.900	4.373	4.059

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า โดยส่วนรวมเลขเรียกหนังสือมีการใช้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.177) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่านักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดใช้เลขเรียกหนังสือมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.265) รองลงมาคืออาจารย์ (ค่าเฉลี่ย 4.206) และนักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 4.059) เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่ใช้เลขเรียกหนังสือ พบว่า เหตุผลโดยส่วนรวมอันดับแรก คือใช้เพื่อให้อ่านหนังสือได้อย่างรวดเร็ว (ค่าเฉลี่ย 4.111) รองลงมาคือใช้เพื่อให้อยู่ของหนังสือ (ค่าเฉลี่ย 4.082)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยการใช้ข้อมูลและเหตุผลที่ใช้

รายการ	ค่านานักเฉลี่ย ($\bar{x}$)			
	รวม	อาจารย์	นักศึกษาที่เรียนวิชาการ ใช้ห้องสมุด	นักศึกษาที่ไม่เรียน วิชาการใช้ห้องสมุด
2. ข้อมูล	3.741	4.100	3.670	3.454
2.1 ทราบข้อมูลจากผู้อื่น แล้ว	3.649	3.706	3.535	3.706
2.2 เพื่อตรวจสอบชื่อ และนามสกุลของผู้แต่ง	3.319	3.538	2.746	3.672
2.3 ต้องการทราบข้อมูล ใดเขียนหนังสือเรื่อง อะไรไว้มาก	3.085	3.531	3.178	2.546

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า โดยส่วนรวมข้อมูลปีการใช้ข้อมูลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.741) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้ข้อมูลมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.100) รองลงมาคือนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.670) และ นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.454) เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่ใช้ ข้อมูล พบว่า เหตุผลโดยส่วนรวมอันดับแรก คือ ใช้เพื่อทราบข้อมูลจากผู้อื่นแล้ว (ค่าเฉลี่ย 3.649) รองลงมา คือ ใช้เพื่อตรวจสอบชื่อและนามสกุลของผู้แต่ง (ค่าเฉลี่ย 3.319)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยการใช้หัวเรื่องและเหตุผลที่ใช้

รายการ	ก่าน้ำหนักเฉลี่ย ($\bar{x}$)			
	รวม	อาจารย์	นักศึกษาที่เรียนวิชา การใช้ห้องสมุด	นักศึกษาที่ไม่เรียน วิชาการใช้ห้องสมุด
3. หัวเรื่อง	4.080	4.138	4.043	4.059
3.1 เพื่อติดตามดูว่าหนังสือ ที่ต้องการนั้นเป็นหัว เรื่องอะไร จะได้นำไป ความเพิ่มเติมจากหัว เรื่องนั้น ๆ	3.577	3.950	4.108	2.672
3.2 เพื่อทราบถึงหนังสือ อื่น ๆ ที่มีเนื้อหา อย่างเดียวกัน	3.734	3.575	3.795	3.832

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า โดยส่วนรวมหัวเรื่องมีการใช้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.080) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้หัวเรื่องมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.138) รองลงมาคือ นักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 4.059) และ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 4.043) เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่ใช้ หัวเรื่อง พบว่า เหตุผลโดยส่วนรวมอันดับแรก คือ เพื่อทราบถึงหนังสืออื่น ๆ ที่มีเนื้อหา อย่างเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 3.734) รองลงมาคือ เพื่อติดตามดูว่าหนังสือที่ต้องการนั้นเป็น หัวเรื่องอะไร จะได้นำไปค้นคว้าเพิ่มเติมจากหัวเรื่องนั้น ๆ (ค่าเฉลี่ย 3.577)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยการใช้สำนักพิมพ์และเหตุผลที่ใช้

รายการ	ค่าเฉลี่ย (X̄)			
	รวม	อาจารย์	นักศึกษาที่เรียนวิชาการ ใช้ของสมุด	นักศึกษาที่ไม่เรียน วิชาการใช้ของสมุด
4. สำนักพิมพ์ สถาบันที่จัดพิมพ์	2.988	3.650	3.097	2.218
4.1 คัดลอกเพื่อซื้อหนังสือ	2.748	3.556	2.368	2.319
4.2 ความสะดวกสบายใน สาขาวิชาที่พิมพ์เผยแพร่	2.851	3.400	2.649	2.504
4.3 ใช้พิจารณาความปราณีต ในการพิมพ์	2.775	3.369	2.562	2.395
4.4 เพื่อใช้เป็นเครื่อง ยืนยันความถูกต้องของ เนื้อหา	3.030	3.394	3.092	2.605

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า โดยส่วนรวมสำนักพิมพ์มีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.988) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้สำนักพิมพ์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.650) รองลงมาคือนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ของสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.097) และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ของสมุด (ค่าเฉลี่ย 2.218) เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่ใช้สำนักพิมพ์พบว่า เหตุผลโดยส่วนรวมอันดับแรก คือ ใจเพื่อเป็นเครื่องยืนยันความถูกต้องของเนื้อหา (ค่าเฉลี่ย 3.030) รองลงมาคือ เพื่อความสะดวกสบายในสาขาวิชาที่พิมพ์เผยแพร่ (ค่าเฉลี่ย 2.851)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยการใช้ปีพิมพ์และเหตุผลที่ใช้

รายการ	กานาหนักเฉลี่ย ($\bar{X}$)			
	รวม	อาจารย์	นักศึกษาที่เรียนวิชาการ ใช้ของสมุด	นักศึกษาที่ไม่เรียน วิชาการใช้ของสมุด
5. ปีที่พิมพ์	3.621	3.781	3.427	3.655
5.1 เพื่อให้ทราบถึงความ ทันสมัยในเนื้อหาวิชา	3.898	3.681	4.054	3.958
5.2 เพื่อให้ทราบถึงความ เก่าแก่เชื่อถือ (เช่น วิชาประวัติ ศาสตร์	3.212	3.488	2.946	3.202
5.3 เพื่อจะรู้ปีที่พิมพ์ใหม่ ที่สุด	3.685	3.425	3.816	3.815

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า โดยส่วนรวมการใช้ปีที่พิมพ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.621) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้ปีที่พิมพ์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.781) รองลงมาคือนักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ของสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.655) และนักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ของสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.427) เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่ใช้ปีที่พิมพ์พบว่า เหตุผลโดยส่วนรวมอันดับแรกคือ ใช้เพื่อให้ทราบถึงความทันสมัยในเนื้อหาวิชา (ค่าเฉลี่ย 3.898) รองลงมาคือ เพื่อจะรู้ปีที่พิมพ์ใหม่ที่สุด (3.685)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยการใช้ผู้ดูแลรวมและเหตุผลที่ใช้

รายการ	อัตราค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)			
	รวม	อาจารย์	นักศึกษาที่เรียนวิชา การใช้ห้องสมุด	นักศึกษาที่ไม่เรียน วิชาการใช้ห้องสมุด
6. ผู้ดูแลรวม	3.147	3.463	3.222	2.756
6.1 ใช้เมื่อไม่ทราบชื่อ ผู้ดูแลคนแรก	3.074	3.356	3.135	2.731
6.2 เมื่อติดตามผลงานของ ผู้ดูแลรวม	3.267	3.319	3.811	2.672

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า โดยส่วนรวมผู้ดูแลรวมมีการใช้อาศัยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.147) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้ผู้ดูแลรวมมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.463) รองลงมาคือ นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.222) และนักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 2.756) เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่ใช้พบว่า เหตุผลโดยส่วนรวมอันดับแรก คือ ใช้เพื่อติดตามผลงานของผู้ดูแลรวม (ค่าเฉลี่ย 3.267) รองลงมาคือใช้เมื่อไม่ทราบชื่อผู้ดูแลคนแรก (ค่าเฉลี่ย 3.074)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยการใช้ชื่อเรื่องและเหตุผลที่ใช้

รายการ	อัตราค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)			
	รวม	อาจารย์	นักศึกษาที่เรียนวิชาการ ใช้ห้องสมุด	นักศึกษาที่ไม่เรียน วิชาการใช้ห้องสมุด
7. ชื่อเรื่อง	3.631	3.856	3.541	3.496
7.1 ในกรณีชื่อเรื่องเกี่ยว กันแต่มีผู้แต่งหลายคน	3.517	3.625	3.497	3.429
7.2 เพราะไม่ทราบชื่อ ผู้แต่งทราบแต่ชื่อ หนังสือ	3.775	3.538	3.973	3.815
7.3 ทำให้ทราบว่าใน ห้องสมุดมีหนังสือ ทั้งหมดกี่ชื่อเรื่อง	2.891	3.356	2.670	2.647

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า โดยส่วนรวมการใช้ชื่อเรื่องมีการใช้อยู่ในระดับ
มาก (ค่าเฉลี่ย 3.631) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้ชื่อเรื่องมากที่สุด
(ค่าเฉลี่ย 3.856) รองลงมาคือ นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.541)
และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.496) เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่
ใช้ชื่อเรื่อง พบว่า เหตุผลโดยส่วนรวมอันดับแรก คือ ใช้เพราะไม่ทราบชื่อผู้แต่ง ทราบแต่
ชื่อหนังสือ (ค่าเฉลี่ย 3.775) รองลงมาคือ ใช้เพราะกรณีชื่อเรื่องเดียวกัน แต่มีผู้แต่ง
หลายคน (ค่าเฉลี่ย 3.517)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยการใช้ชื่อบรรณาธิการและเหตุผลที่ใช้

รายการ	อัตราค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)			
	รวม	อาจารย์	นักศึกษาที่เรียนวิชาการ ใจห้องสมุด	นักศึกษาที่ไม่เรียน วิชาการใจห้องสมุด
8. ชื่อบรรณาธิการหรือผู้รวบรวม	2.935	3.556	2.847	2.403
8.1 ไม่ทราบว่าเป็น ใครมีแค่บรรณาธิการ เป็นผู้รับผิดชอบ	2.866	3.331	2.789	2.479
8.2 หนังสือบางเล่มของ ผู้รวบรวม เช่น สารานุกรม พจนานุกรม	3.003	3.356	3.049	2.605

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า โดยส่วนรวมการใช้ชื่อบรรณาธิการมีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.935) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้ชื่อบรรณาธิการมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.556) รองลงมาคือนักศึกษาที่เรียนวิชาการใจห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 2.847) และนักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใจห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 2.403) เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่ใช้ชื่อบรรณาธิการ พบว่า เหตุผลโดยส่วนรวมอันดับแรก คือ ใช้เพื่อหนังสือบางเล่มของผู้รวบรวม เช่น สารานุกรม พจนานุกรม (ค่าเฉลี่ย 3.003) รองลงมาคือ ไม่ทราบว่าเป็นใครมีแค่บรรณาธิการเป็นผู้รับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย 2.866)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยการใช้ยูนิเพลและเหตุผลที่ใช้

รายการ	อัตราค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)			
	รวม	อาจารย์	นักศึกษาที่เรียนวิชา การใช้ห้องสมุด	นักศึกษาที่ไม่เรียน วิชาการใช้ห้องสมุด
9. ยูนิเพล	3.307	3.475	3.454	2.992
9.1 ทราบแคชชียูนิเพล ไม่ ทราบชื่อยูนิเพล	3.230	3.244	3.438	3.008
9.2 เพื่อรวบรวมผลงาน ของยูนิเพล	2.864	3.256	2.908	2.429

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า โดยส่วนรวมยูนิเพลมีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.307) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้ยูนิเพลมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.475) รองลงมาคือนักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 2.454) และนักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 2.992) เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่ใช้ยูนิเพล พบว่า เหตุผลโดยส่วนรวมอันดับแรก คือ ทราบแคชชียูนิเพล ไม่ทราบชื่อยูนิเพล (ค่าเฉลี่ย 3.230) รองลงมาคือ เพื่อรวบรวมผลงานของยูนิเพล (ค่าเฉลี่ย 2.864)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยการใช้รูปภาพและเหตุผลที่ใช้

รายการ	อัตราค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)			
	รวม	อาจารย์	นักศึกษาที่เรียนวิชาการ ใช้ของสมุก	นักศึกษาที่ไม่เรียน วิชาการใช้ของสมุก
10. รูปภาพ	2.580	3.325	2.465	1.950
10.1 ไม่ทราบชื่อผู้แต่ง ทราบแต่รูปภาพ	2.517	3.250	2.427	1.874
10.2 เพื่อรวบรวมผลงาน ของรูปภาพ	2.580	3.206	2.443	2.092

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า โดยส่วนรวมรูปภาพมีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.580) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้รูปภาพมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.325) รองลงมาคือ นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ของสมุก (ค่าเฉลี่ย 2.465) และ นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ของสมุก (ค่าเฉลี่ย 1.950) เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่ใช้รูปภาพ พบว่า เหตุผลโดยส่วนรวมอันดับแรก คือ ใช้เพื่อรวบรวมผลงานของรูปภาพ (ค่าเฉลี่ย 2.580) รองลงมา คือ ไม่ทราบชื่อผู้แต่ง ทราบแต่รูปภาพ (ค่าเฉลี่ย 2.517)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยการใช้ครั้งที่พิมพ์และเหตุผลที่ใช้

รายการ	อัตราค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)			
	รวม	อาจารย์	นักศึกษาที่เรียนวิชาการ ใช้ของสมุด	นักศึกษาที่ไม่เรียน วิชาการใช้ของสมุด
11. ครั้งที่พิมพ์	3.522	3.688	3.551	3.328
11.1 ดูความเก่าแก่หรือ ความใหม่ของหนังสือ นั้นจากครั้งที่พิมพ์	3.516	3.456	3.530	3.563
11.2 ดูการเปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมครั้งสุดท้าย	3.521	3.313	3.670	3.580

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า โดยส่วนรวมครั้งที่พิมพ์ที่ใช้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.522) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้ครั้งที่พิมพ์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.688) รองลงมา คือ นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ของสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.551) และ นักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ของสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.328) เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่ใช้ครั้งที่พิมพ์ พบว่า เหตุผลโดยส่วนรวมอันดับแรก คือ ใช้เพื่อการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมครั้งสุดท้าย (ค่าเฉลี่ย 3.521) รองลงมา คือ ดูความเก่าแก่หรือความใหม่ของหนังสือนั้นจากครั้งที่พิมพ์ (ค่าเฉลี่ย 3.516)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยการใช้จำนวนหน้าและเหตุผลที่ใช้

รายการ	อัตราค่าเฉลี่ย (ร้อยละ)			
	รวม	อาจารย์	นักศึกษาที่เรียนวิชา การใช้ห้องสมุด	นักศึกษาที่ไม่เรียน วิชาการใช้ห้องสมุด
12. จำนวนหน้า	3.258	3.638	3.330	2.807
12.1 เพื่อประกอบการ เขียนบรรณานุกรม	3.180	3.638	3.254	2.647
12.2 เพื่อทราบว่าหนังสือ เล่มนั้นมีกี่หน้า	2.952	3.525	2.843	2.487

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า โดยส่วนรวมจำนวนหน้ามีการใช้ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.258) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้จำนวนหน้ามากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.638) รองลงมาคือนักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.330) และนักศึกษาไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 2.807) เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่ใช้จำนวนหน้า พบว่า เหตุผลโดยส่วนรวมอันดับแรก คือ เพื่อประกอบการเขียนบรรณานุกรม (ค่าเฉลี่ย 3.180) รองลงมาคือ เมื่อทราบว่าหนังสือเล่มนั้นมีกี่หน้า (ค่าเฉลี่ย 2.952)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยการใช้ภาพประกอบ ตาราง แผนที่ และเหตุผลที่ใช้

รายการ	อัตราค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)			
	รวม	อาจารย์	นักศึกษาที่เรียนวิชา การใช้ห้องสมุด	นักศึกษาที่ไม่เรียน วิชาการใช้ห้องสมุด
13. ภาพประกอบ ตาราง แผนที่	3.503	3.531	3.719	3.210
13.1 นามามาเป็นส่วนประกอบของการทารายงานให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น	3.624	3.625	3.751	3.496
13.2 เพื่อจะได้อธิบายว่าหนังสือเล่มนี้มีรายการเหล่านี้อยู่ด้วย	3.176	3.375	3.070	3.084

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า โภยส่วนรวมภาพประกอบ ตาราง แผนที่ที่มีการใช้บ่อยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.503) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดใช้ภาพประกอบ ตาราง แผนที่ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.719) รองลงมา คือ อาจารย์ (ค่าเฉลี่ย 3.531) และนักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.210) เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่ใช้ภาพประกอบ ตาราง แผนที่ พบว่า เหตุผลโดยส่วนรวมอันดับแรก คือ ใช้เพื่อนามามาเป็นส่วนประกอบของการทารายงานให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.624) รองลงมาคือ เพื่อจะได้อธิบายว่า หนังสือเล่มนี้มีรายการเหล่านี้อยู่ด้วย (ค่าเฉลี่ย 3.176)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยการใช้ชื่อชุดสิ่งพิมพ์และเหตุผลที่ใช้

รายการ	อัตราค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)			
	รวม	อาจารย์	นักศึกษาที่เรียนวิชาการ ใช้ห้องสมุด	นักศึกษาที่ไม่เรียน วิชาการใช้ห้องสมุด
14. ชื่อชุดสิ่งพิมพ์	3.317	3.450	3.400	3.101
14.1 ในกรณีที่สิ่งพิมพ์ รัฐบาลจะไต่ถาม ว่าจัดทำชุดอะไรไว้ บ้าง	3.280	3.406	3.400	3.034
14.2 จะไต่ถามตามสิ่งพิมพ์ ที่พิมพ์ต่อเนื่องกัน เป็นชุด ๆ	3.308	3.419	3.330	3.176

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า โดยส่วนรวมชื่อชุดสิ่งพิมพ์มีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.317) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้ชื่อชุดสิ่งพิมพ์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.450) รองลงมา คือ นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.400) และนักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.101) เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่ใช้ชื่อชุดสิ่งพิมพ์ พบว่า เหตุผลโดยส่วนรวมอันดับแรก คือ ใช้เพื่อจะได้ติดตามสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ต่อเนื่องกันเป็นชุด ๆ (ค่าเฉลี่ย 3.308) รองลงมาคือ ใช้ในกรณีที่สิ่งพิมพ์รัฐบาลจะไต่ถามว่าจัดทำชุดอะไรไว้บ้าง (ค่าเฉลี่ย 3.280)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยการใช้แนวสื่อบนและเหตุผลที่ใช้

รายการ	อัตราการใช้ (X̄)			
	รวม	อาจารย์	นักศึกษาที่เรียนวิชาการ ใช้ห้องสมุด	นักศึกษาที่ไม่เรียน วิชาการใช้ห้องสมุด
15. แนวสื่อบน	3.652	3.719	3.859	3.378
15.1 เพื่อให้ทราบว่า หนังสือเล่มนั้น มีเนื้อหาเกี่ยวกับ เรื่องอะไร	3.660	3.681	3.941	3.358
15.2 เพื่อให้ทราบว่า หนังสือเล่มนั้นมี บัตรเพิ่มกับบัตร	3.102	3.350	3.005	2.950

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า โดยจนวนรวมแนวสื่อบนมีการใช้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.652) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมีการใช้แนวสื่อบนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.859) รองลงมาคือ อาจารย์ (ค่าเฉลี่ย 3.719) และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.378) เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่ใช้แนวสื่อบน พบว่า เหตุผลโดยส่วนรวมอันดับแรก คือ ใช้เพื่อให้ทราบว่าหนังสือเล่มนั้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร (ค่าเฉลี่ย 3.660) รองลงมา คือ ใช้เพื่อให้ทราบว่าหนังสือเล่มนั้นมีบัตรเพิ่มกับบัตร (ค่าเฉลี่ย 3.102)

3. ปัญหาและความต้องการ

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยปัญหาในการใช้บัตรรายการ

รายการ	อัตราค่าเฉลี่ย (ร้อยละ)				นักศึกษาที่ไม่ เรียนวิชาภา วของสมุด
ปัญหา					
1. มีหนังสือหลายเล่มมีเลขหมู่ซ้ำกัน	3.00	3.638	2.957	2.126	
2. สัญลักษณ์ แสดงประเภทหนังสือ เช่น อ. มุ่งหมายถึงฉบับนี้อำเภอใดไป ในบัตรรายการ ไม่ตรงกับความเป็นจริง	2.715	3.575	2.292	2.277	
3. ไม่ทราบว่าบัตรหัวเรื่อง คือบัตรอะไร ใช้ ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงไร	2.855	2.21	2.605	2.378	
4. มีปัญหาในการหาหัวเรื่องที่ต้องการไม่พบ	3.303	3.569	3.281	3.060	
5. ไม่ทราบว่าเรื่องที่ต้องการจะหาได้จากชื่อ อะไร	3.201	3.350	3.178	3.076	
6. คาที่ใช้เป็นหัวเรื่องในบัตรรายการกว้าง เกินไปไม่ตรงกับเรื่องที่ต้องการ	3.199	3.450	3.141	3.008	
7. ไม่แน่ใจในการใช้บัตรผู้แต่งที่เป็นหน่วยงาน เพราะการลงรายการมักไม่เหมือนกัน เช่น สิ่งพิมพ์ของ กรม กอง สถานักงาน	2.961	3.450	2.978	2.454	
8. ไม่แน่ใจในการใช้บัตรผู้แต่งที่มีบรรดาศักดิ์ เช่น พระยาอนุমানราชชน	2.938	3.381	3.081	2.353	

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ	รวม	อัตราค่าเฉลี่ย (X)		
		อาจารย์	นักศึกษา ที่เรียน วิชาการ ใช้ของ สมค	นักศึกษาไม่ เรียนวิชาการ ของสมค
9. ไม่แน่ใจในการใช้บัตรผู้แต่งที่เป็นของ ต่างประเทศ เช่น หกสิบถึง มหาत्मคานธี	.887	3.263	2.827	.571
10. ไม่แน่ใจในการใช้บัตรผู้แต่งที่มียศทหารหรือ การวางในกรณีที่ยังรับราชการอยู่และไม่ได้รับ ราชการแล้วว่าแตกต่างกันอย่างไร	2.956	3.350	2.811	2.706
11. หนังสือวรรณกรรมคลาสสิกที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง เช่น ลิลีพระลอ ไม่แน่ใจว่าจะใช้ชื่อไหน	3.027	3.563	2.919	2.798
12. ไม่แน่ใจว่าจะคนที่ชื่อเรื่องใด เพราะชื่อ เรื่องหน้าปกเหมือนกับหน้าปกในไว้เหมือนกัน	2.866	3.325	2.584	2.689
13. หัวเรื่องที่มีหัวเรื่องใหญ่ เช่น ไทย ประวัติศาสตร์ สมัยรัตนโกสินทร์ ทำให้สับสน เวลาที่ค้นหา	2.924	3.375	2.919	2.479
14. บัตรรายการเรียงในลิ้นชักไม่ถูกต้อง สับสน	2.718	3.213	2.211	2.731
15. ไม่ทราบวิธีจัดเรียงบัตรรายการ	2.643	3.094	2.130	2.706
16. ไม่แน่ใจว่าจะคนที่ชื่อไหน เพราะชื่อผู้แต่ง คนเดียวกันจากรายการไม่เหมือนกัน	2.989	3.588	2.649	2.731
17. ในบัตรรายการที่เป็นบัตรจากเอกสารบัญชีไม่ แน่ใจในการใช้	2.968	3.406	2.919	2.580

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ	รวม	อัตราค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)		
		อาจารย์	นักศึกษาที่ เรียนวิชา การใช้ ห้องสมุด	นักศึกษาที่ไม่ เรียนวิชา การใช้ ห้องสมุด
18. รายการต่าง ๆ ที่ลงในบัตรมีมากเกินไป	2.907	3.350	2.622	2.748
19. การใช้ภาษาที่เป็นตัวเร่งในบัตรยัง สับสน	3.012	3.113	2.789	3.134
20. การใช้บัตรโยงหาให้ขั้นตอนการเข้าถึง บัตรรายการช้าลง	3.012	3.113	2.789	3.134
21. มีบัตรรายการแต่ไม่มีหนังสือในห้องสมุด	3.397	3.363	3.600	3.227
22. มีหนังสือ แต่ไม่มีบัตรรายการ	2.510	3.150	2.211	2.168

ตาราง 19 แสดงให้เห็นว่าโดยส่วนรวมปัญหาการใช้บัตรรายการ อันคัมแรกคือ มีบัตรรายการแต่ไม่มีหนังสือในห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.397) รองลงมาได้แก่ มีปัญหาในการหาหัวเรื่องที่ตรงการไม่พบ (ค่าเฉลี่ย 3.303) ไม่ทราบว่าเรื่องที่ตรงการจะหาได้จากชื่ออะไร (ค่าเฉลี่ย 3.201) คำที่ใช้เป็นหัวเรื่องในบัตรรายการกว้างเกินไปไม่ตรงกับเรื่องที่ตรงการ (ค่าเฉลี่ย 3.199) หนังสือวรรณกรรมคลาสสิกที่ไม่ปรากฏชื่อแต่ง เช่น ลิลิตพระลอ ไปแน่ใจว่าจะใช้ชื่อไหน (ค่าเฉลี่ย 3.027) การใช้บัตรโยงหาให้ขั้นตอนการเข้าถึงบัตรช้าลง (ค่าเฉลี่ย 3.012) ตามลำดับ

เมื่อแยกเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์มีปัญหาในการใช้บัตรรายการ อันคัมแรกคือ มีหนังสือหลายเล่มที่มีเลขหมู่ซ้ำกัน (ค่าเฉลี่ย 3.638) รองลงมาได้แก่ ไม่แน่ใจว่าจะค้นที่ไหน เพราะชื่อผู้แต่งคนเดียวกันลงรายการไม่เหมือนกัน (ค่าเฉลี่ย 3.588) ไม่ทราบว่าบัตรหัวเรื่องคือบัตรอะไร มีประโยชน์ไ้มากน้อยเพียงไร (ค่าเฉลี่ย 3.581) สัญลักษณ์แสดง

ประเภทหนังสือ เช่น อ. ซึ่งหมายถึงหนังสืออ้างอิงที่ใช้ในบัตรรายการไม่ตรงกับความเป็นจริง ตามลำดับ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด มีปัญหาในการใช้บัตรรายการอันคับแค้น คือ มีบัตรรายการแต่ไม่มีหนังสือในห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.600) รองลงมาได้แก่มีปัญหาในการหาหัวเรื่องที่ต้องการไม่พบ (ค่าเฉลี่ย 3.281) ไม่ทราบว่าเรื่องที่ต้องการจะหาได้จากอะไร (ค่าเฉลี่ย 3.178) ค่าที่ใช้เป็นหัวเรื่องในบัตรรายการกว้างเกินไปไม่ตรงกับเรื่องที่ต้องการ (ค่าเฉลี่ย 3.141) ไม่แน่ใจในการใช้บัตรผู้แต่งที่มีบรรณาคัพภี (ค่าเฉลี่ย 3.081) ตามลำดับ และนักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด มีปัญหาในการใช้บัตรรายการ อันคับแค้น คือ มีบัตรรายการแต่ไม่มีหนังสือในห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.227) รองลงมาได้แก่ การใช้บัตรโยงหาให้ขั้นตอนการเข้าถึงบัตรรายการช้าลง (ค่าเฉลี่ย 3.134) ไม่ทราบว่าเรื่องที่ต้องการจะหาได้จากอะไร (ค่าเฉลี่ย 3.076) มีปัญหาในการหาหัวเรื่องที่ต้องการไม่พบ (ค่าเฉลี่ย 3.060) ค่าที่ใช้เป็นหัวเรื่องในบัตรรายการกว้างเกินไปไม่ตรงกับเรื่องที่ต้องการ (ค่าเฉลี่ย 3.008) ตามลำดับ

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยความต้องการในการใช้บัตรรายการ

รายการ	อัตราค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)				นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด
	รวม	อาจารย์			
ความต้องการ					
1. ให้ห้องสมุดจัดหาเลขเรียกหนังสือที่ไม่ซ้ำกันในแต่ละเล่ม	3.398	3.738	3.465	.992	
2. ให้ห้องสมุดแสดง สัญลักษณ์ประเภทหนังสือในบัตรรายการให้ชัดเจน	3.565	3.481	3.778	3.437	

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	อัตราค่าเฉลี่ย (X)			
	รวม	อาจารย์	นักศึกษาที่ เคยเรียน วิชาการใช้ ห้องสมุด	นักศึกษาที่ไม่ เคยเรียนวิชา การใช้ห้องสมุด
3. ให้ห้องสมุดแสดงวิธีการใช้หัวเรื่องและ บรรณานุกรม	3.627	3.438	3.762	.681
4. ให้ทางห้องสมุดทาบบัตรโยงจากหัวเรื่องที่ ท่านต้องการค้นหาแล้วไปค้นไปยังหัวเรื่องที่มีใน ห้องสมุด	3.547	3.438	3.708	.496
5. ให้ห้องสมุดทาบบัตรหัวเรื่องให้หัวเรื่องบอก เนื้อหาครบลงกว่าเดิม	3.447	3.456	3.676	3.210
6. ให้ห้องสมุดแสดงวิธีใช้บัตรผู้แต่งที่มีลักษณะ เป็นหน่วยงานของรัฐ	3.200	3.250	3.292	3.059
7. ให้ห้องสมุดแสดงวิธีใช้บัตรผู้แต่งที่มีบรรดาศักดิ์	3.002	3.319	3.016	2.672
8. ให้ห้องสมุดแสดงวิธีใช้บัตรผู้แต่งที่เป็นชาว ต่างประเทศ	3.189	3.331	3.151	3.084
9. ให้ห้องสมุดแสดงวิธีใช้บัตรผู้แต่งที่มียศทาง ทหารและตำรวจ	3.091	3.581	2.995	2.697
10. ห้องสมุดควรทาบบัตรโยงจากหัวเรื่องจากหัวเรื่อง ทั่วไป ไปยังหัวเรื่องที่มีในห้องสมุด	3.625	3.450	3.719	3.706
11. ห้องสมุดควรทาบบัตรหัวเรื่องที่มีหัวเรื่องย่อ จะช่วยให้ท่านสังเกตเห็นการไล่สะกวดแ รวดเร็วขึ้น	3.805	3.681	3.978	3.756

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	อัตราค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)			
	รวม	อาจารย์	นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ของสมุค	นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ของสมุค
12. ท่านต้องการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่อง การให้หัวเรื่องต่าง ๆ ที่มีในห้องสมุดและต้อง การศึกษาวิธีที่จะศึกษาหัวเรื่องที่ต้องการ	3.578	3.400	3.746	3.588
13. ให้ห้องสมุดหาบัตรรายการของห้องสมุดอื่น ๆ เมื่อจะติดตามไปใช้ได้	3.544	3.469	3.719	3.445
14. ควรมีคู่มือการใช้หัวเรื่องประกอบการใช้ บัตรรายการด้วย	3.508	3.394	3.643	3.487
15. การจัดหาบัตรรายการทันกับความต้องการ ของผู้ใช้	3.695	3.450	3.811	3.824

ตาราง 20 แสดงให้เห็นว่า ความต้องการในการใช้บัตรรายการโดยส่วนรวมอันดับแรกคือต้องการให้ห้องสมุดควรหาบัตรหัวเรื่องที่มีหัวเรื่องย่อยจะช่วยให้หาหนังสือที่ต้องการได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.805) รองลงมา คือ การจัดหาบัตรรายการทันกับความต้องการของผู้ใช้ (ค่าเฉลี่ย 3.695) ให้ห้องสมุดแสดงวิธีการใช้หัวเรื่องและประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 3.627) ห้องสมุดควรหาบัตรโยงหัวเรื่องจากหัวเรื่องทั่วไปไปสู่หัวเรื่องที่มีในห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.625) ตามลำดับ

เมื่อแยกความต้องการเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์มีความต้องการอันดับแรก คือ ให้ห้องสมุดจัดทำเลขเรียกหนังสือที่ไม่ซ้ำกันในแต่ละเล่ม (ค่าเฉลี่ย 3.738) รองลงมา คือ ห้องสมุดควรทบทวนหัวเรื่องที่มีหัวเรื่องย่อยจะช่วยให้หาหนังสือที่ต้องการได้สะดวก และรวดเร็วขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.681) ให้ห้องสมุดแสดงวิธีใช้บัตรผู้แต่งที่มียศทางทหาร และตำรวจ (ค่าเฉลี่ย 3.581) ให้ห้องสมุดแสดงสัญลักษณ์ประเภทหนังสือในบัตรรายการให้ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 3.481) ให้ห้องสมุดทบทวนรายการของห้องสมุดอื่น ๆ เพื่อจะติดตามไปใช้ได้ (ค่าเฉลี่ย 3.469) ตามลำดับ นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดพบว่าความต้องการอันดับแรก คือ ห้องสมุดควรทบทวนหัวเรื่องที่มีหัวเรื่องย่อยจะช่วยให้หาหนังสือที่ต้องการได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.978) รองลงมาคือการจัดทำบัตรรายการทันกับความต้องการของผู้ใช้ (ค่าเฉลี่ย 3.811) ให้ห้องสมุดแสดงวิธีใช้บัตรผู้แต่งที่มียศทางทหารและตำรวจ (ค่าเฉลี่ย 3.581) ให้ห้องสมุดแสดงสัญลักษณ์ประเภทหนังสือในบัตรรายการให้ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 3.481) ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ความต้องการอันดับแรก คือ การจัดทำบัตรรายการทันกับความต้องการของผู้ใช้ (ค่าเฉลี่ย 3.824) รองลงมา คือ ห้องสมุดควรทบทวนหัวเรื่องที่มีหัวเรื่องย่อยจะช่วยให้ค้นหาหนังสือที่ต้องการได้สะดวก และรวดเร็วขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.756) ห้องสมุดควรทบทวนโยงหัวเรื่องจากหัวเรื่องทั่วไป ไปสู่หัวเรื่องที่มีในห้องสมุดแสดงวิธีการใช้หัวเรื่องและมรโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 3.681) ตามลำดับ

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้ทรัพยากรของอาจารย์ นักศึกษา
ที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ข้อความ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
การใช้ทรัพยากร	ระหว่างกลุ่ม	2	35659.192	17829.59	14.13 ^{**}
	ภายในกลุ่ม	461	581648.14	1261.709	
	รวม	463	617307.33		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่า การใช้ทรัพยากร ของอาจารย์ นักศึกษาที่เคยเรียน
วิชาการใช้ห้องสมุด นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อที่ 1 นั่นคือ อาจารย์ นักศึกษา
ที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด มีการใช้ทรั
พยากรแตกต่างกัน

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนปัญหาในการใช้บัตรรายการ ของอาจารย์
นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ข้อความ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
ปัญหาในการใช้บัตร รายการ	ระหว่างกลุ่ม	2	11987.491	5993.745	42.65**
	ภายในกลุ่ม	461	64782.559	140.526	
	รวม	463	76777.05		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่าปัญหาในการใช้บัตรรายการของอาจารย์
นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 นั่นคือ
อาจารย์ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และ ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด มี
ปัญหาในการใช้บัตรรายการแตกต่างกัน

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความต้องการในการใช้บัตรรายการของ
อาจารย์ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ข้อความ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
ความต้องการใน การใช้บัตร รายการ	ระหว่างกลุ่ม	2	354.164	177.082	1.687
	ภายในกลุ่ม	461	48391.196	104.970	
	รวม	463	48745.36		

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่าความต้องการในการใช้บัตรรายการ ของ
อาจารย์ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้
ห้องสมุด มีความต้องการในการใช้บัตรรายการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
นั่นคือ อาจารย์ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชา
การใช้ห้องสมุด มีความต้องการในการใช้บัตรรายการ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้อง
กับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ "นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด นักศึกษาที่ไม่เรียนวิชา
การใช้ห้องสมุดและอาจารย์มีความต้องการในการใช้บัตรรายการแตกต่างกัน"

ตาราง 24 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการใช้บัตรรายการของอาจารย์กับนักศึกษา
ที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

การใช้บัตรรายการ	N	$\bar{x}$	s^2	t
อาจารย์	160	180.938	552.776	4.019**
นักศึกษาที่เคยเรียน	185	165.222	2189.353	

$$t_{(.01)} = 2.576 \quad df = 279.610 \quad ** \text{ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ } .01$$

จากตาราง 24 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ และนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมีการใช้บัตรรายการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 นั่นคือ อาจารย์ และนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมีการใช้บัตรรายการแตกต่างกัน อาจารย์มีการใช้บัตรรายการมากกว่านักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ตาราง 25 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการใช้บัตรรายการของอาจารย์กับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

การใช้บัตรรายการ	N	$\bar{X}$	S^2	t
อาจารย์	160	180.938	160.876	6.733 ^{**}
นักศึกษาที่ไม่เคยเรียน	199	159.723	48.945	

$$t_{(.01)} = 2.576 \quad df = 229.314 \quad * \text{ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ } .01$$

จากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมีการใช้บัตรรายการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 นั่นคือ อาจารย์และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมีการใช้ประโยชน์จากบัตรรายการแตกต่างกัน อาจารย์มีการใช้บัตรรายการมากกว่านักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ตาราง 26 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการใช้บัตรรายการของนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดกับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

การใช้บัตรรายการ	N	$\bar{X}$	S^2	t
นักศึกษาที่เคยเรียน	185	165.222	2189.593	1.285
นักศึกษาที่ไม่เคยเรียน	119	159.723	770.473	

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดและนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมีการใช้บัตรรายการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดและนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ใช้ประโยชน์จากบัตรรายการไม่แตกต่างกัน

ตาราง 27 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาในการใช้บัตรรายการของอาจารย์กับนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ปัญหาในการใช้บัตรรายการ	N	$\bar{X}$	S^2	t
อาจารย์	160	73.281	160.876	7.536**
นักศึกษาที่เคยเรียน	185	61.789	244.396	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 27 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์และนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมีปัญหาในการใช้บัตรรายการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 นั่นคือ อาจารย์และนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมีปัญหาในการใช้บัตรรายการแตกต่างกัน อาจารย์มีปัญหาในการใช้บัตรรายการมากกว่านักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ตาราง 28 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาในการใช้บัตรรายการของอาจารย์กับ
นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ปัญหาในการใช้บัตรรายการ	N	$\bar{X}$	S^2	t
อาจารย์	160	73.281	160.876	6.600 ^{***}
นักศึกษาที่ไม่เคยเรียน	119	62.437	201.493	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 28 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมีปัญหาในการใช้บัตรรายการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 นั่นคือ อาจารย์และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมีปัญหาในการใช้บัตรรายการแตกต่างกัน อาจารย์มีปัญหาในการใช้บัตรรายการมากกว่านักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ตาราง 29 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาในการใช้บัตรรายการของนักศึกษาที่เคย
เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดและไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ปัญหาในการใช้บัตรรายการ	N	$\bar{X}$	S^2	t
นักศึกษาที่เคยเรียน	185	61.789	244.396	1.920
นักศึกษาที่ไม่เคยเรียน	119	62.437	201.493	

จากตาราง 29 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดและ
นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด มีปัญหาในการใช้บัตรรายการแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดและนักศึกษาที่ไม่
เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด มีปัญหาในการใช้บัตรรายการ ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาก่อนหน้า

1. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์จากบัตรรายการ และการใช้รายการต่าง ๆ ที่ลงอยู่ในบัตรรายการของนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์จากบัตรรายการของนักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษา ปัญหาและความต้องการในการใช้บัตรรายการของนักศึกษา และอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ความสำคัญของการศึกษาก่อนหน้า

1. ทำให้ทราบถึงการใช้ประโยชน์จากบัตรรายการ และการใช้รายการต่าง ๆ ที่ลงในบัตรรายการของนักศึกษา และอาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของการใช้ประโยชน์จากบัตรรายการของนักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด นักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และอาจารย์
3. ทำให้ทราบถึงปัญหา และความต้องการในการใช้บัตรรายการของนักศึกษา และอาจารย์
4. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มเติมการทาบัตรรายการของสำนักหอสมุด และเป็นแนวทางในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่อไป

กลุ่มตัวอย่าง

1. นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2526 จำนวน 400 คน

2. อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ที่สอนประจำในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปี 2526 จำนวน 200 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม และรับคืนด้วยตนเอง รวมแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 600 ฉบับ ได้รับคืน 464 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 77.33

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนแรก สอบถามรายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างด้วยการเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ตอนที่สอง สอบถามวัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการของนักศึกษา และอาจารย์ โดยแบ่งออกเป็น

1. วัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการ เป็นแบบสอบถามแบบจัดอันดับความสำคัญ แบบสอบถามตอนนี้มีจำนวน 9 ข้อ

2. การใช้รายการต่าง ๆ และเหตุผลที่ใช้รายการ ในบัตรรายการ เพื่อศึกษาว่า นักศึกษาและอาจารย์ใช้รายการใดมากน้อยเพียงใด และแต่ละรายการมีเหตุผลในการใช้อย่างใด แบบสอบถามตอนนี้มีจำนวน 15 ข้อใหญ่และ 36 ข้อย่อย

3. ปัญหาและความต้องการในการใช้บัตรรายการของนักศึกษา และอาจารย์ แบบสอบถามตอนนี้มีจำนวน 37 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่สองนี้ เป็นแบบสอบถามให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น ตามระดับมาตราประมาณค่า ซึ่งมีอยู่ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด การตอบแบบสอบถามให้ตอบโดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของตนในคำถามแต่ละข้อ

แบบสอบถามตอนสุดท้ายเป็นแบบปลายเปิด เพื่อให้โอกาสผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น หรือให้ข้อเสนอแนะได้อย่างเสรีในเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้บัตรรายการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. จาแนกกลุ่มตัวอย่างออกตามตัวแปรต่าง ๆ โดยพิจารณาจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนหัว
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 วัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการ นามาแปลงคะแนนตามการจัดอันดับความสำคัญ โดยให้ความสำคัญอันดับ 1 มีค่าคะแนนเต็มเท่ากับจำนวนข้อทั้งหมดของแบบสอบถาม ส่วนความสำคัญอันดับ 2, 3, 4... จะมีค่าคะแนนลดหลั่นกันไปตามลำดับ จากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ย และจัดอันดับความสำคัญ
3. แบบสอบถามตอนที่ 2 การใช้รายการต่าง ๆ และเหตุผลที่ใช้รายการรวมทั้งปัญหาและความต้องการ วิเคราะห์ผลโดยการหาค่าเฉลี่ยของความสนใจในแต่ละข้อ ให้นาหนักคะแนนของข้อย่อยแต่ละข้อจากน้อยที่สุดไปถึงมากที่สุด โดยให้คะแนนจาก 1 ถึง 5 ตามลำดับ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยของการใช้บัตรรายการ รวมทั้งปัญหาและความต้องการในการใช้บัตรรายการ หาค่าเฉลี่ยรวมของอาจารย์ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด
4. เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของการใช้บัตรรายการ ปัญหา และความต้องการ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (F - test) และอัตราส่วนวิกฤติ (t - test) แล้วแตกรณี

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการของอาจารย์ใช้เพื่อค้นหาเอกสารสำหรับการทวียุขมากที่สุด รองลงมาคือการค้นหาเอกสารสำหรับมอบหมายให้นักศึกษาทำงาน และเพื่อรวบรวมเอกสารในเรื่องที่ต้องการตามลำดับ

1.2 วัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการของนักศึกษา ใช้เพื่อค้นหาเอกสารสำหรับเขียนรายงานตามที่ได้รับมอบหมาย มากที่สุด รองลงมาคือค้นหาเอกสารใช้ประกอบการเขียนรายงาน และเพื่อค้นหาเอกสารประกอบวิชาที่กำลังศึกษาตามที่ตนเองสนใจ ตามลำดับ

2. การใช้ประโยชน์จากบัตรรายการ และเหตุผลที่ใช้ สรุปได้ดังตาราง 30

ตาราง 30 การใช้รายการต่าง ๆ ของอาจารย์ นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ทองสมุก และไม่เคยเรียนวิชาการใช้ทองสมุก

อันดับ	ระดับความเห็นมาก	ค่าเฉลี่ย	ระดับความเห็นปานกลาง	ค่าเฉลี่ย
1	เลขเรียกหนังสือ	4.177	สำนักพิมพ์	2.988
2	หัวเรื่อง	4.080	ผู้แต่งรวม	3.147
3	ผู้แต่ง	3.741	บรรณธิการหรือผู้รวบรวม	2.935
4	แนวสืบค้น	3.652	ผู้แปล	3.307
5	ชื่อเรื่อง	3.631	ผู้วาดภาพ	2.580
6	ปีที่พิมพ์	3.621	จำนวนหน้า	3.258
7	ครั้งที่พิมพ์	3.522	ชื่อชุดสิ่งพิมพ์	3.317
8	ภาพประกอบ, ตาราง, แผนที่	3.503		

2.1 เลขเรียกหนังสือ โดยส่วนรวม การใช้เลขเรียกหนังสือมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ทองสมุกใช้เลขเรียกหนังสือมากที่สุด ส่วนเหตุผลที่ใช้อันดับแรก คือใช้เพื่อให้ง่ายต่อการค้นหาหนังสือได้อย่างรวดเร็ว เหตุผลรองลงมาคือใหญ่ที่อยู่ของหนังสือ

2.2 รายการชื่อผู้แต่ง โดยส่วนรวมการใช้รายการชื่อผู้แต่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้ชื่อผู้แต่งมากที่สุด รองลงมาคือนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ทองสมุก และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ทองสมุก ส่วนเหตุผลที่ใช้อันดับแรก คือ ใช้เมื่อทราบชื่อผู้แต่งอยู่ก่อนแล้ว เหตุผลรองลงมาคือ ใช้

ตรวจสอบชื่อและนามสกุลของผู้แต่ง

2.3 หัวเรื่อง โดยส่วนรวมการใช้รายการหัวเรื่องมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้หัวเรื่องมากที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ส่วนเหตุผลที่ใช้อันดับแรก คือ เพื่อทราบถึงหนังสืออื่น ๆ ที่มีเนื้อหาอย่างเดียวกัน เหตุผลรองลงมาคือ เมื่อติดตามดูว่าหนังสือที่ต้องการนั้นเป็นหัวเรื่องอะไร จะได้อ่านดีกว่าเพิ่มเติมจากหัวเรื่องนั้น

2.4 สำนักพิมพ์ โดยส่วนรวมการใช้รายการสำนักพิมพ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้สำนักพิมพ์มากที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ส่วนเหตุผลที่ใช้อันดับแรก คือ ใช้เพื่อเป็นเครื่องหมายบอกถึงเนื้อหาของเรื่อง รองลงมาคือ เพื่อดูความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่พิมพ์เผยแพร่

2.5 ปีที่พิมพ์ โดยส่วนรวมการใช้รายการปีที่พิมพ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้ปีที่พิมพ์มากที่สุด รองลงมาคือนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ส่วนเหตุผลที่ใช้อันดับแรก คือ ใช้เมื่อทราบถึงความทันสมัยในเนื้อหาวิชา รองลงมาคือ เมื่อใช้ปีที่พิมพ์ใหม่ที่สุด

2.6 ผู้แต่งรวม โดยส่วนรวมการใช้ผู้แต่งรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้ผู้แต่งรวมมากที่สุด รองลงมาคือนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ส่วนเหตุผลที่ใช้อันดับแรก คือ ใช้เพื่อติดตามผลงานของผู้แต่งรวม รองลงมาคือ ใช้เมื่อไม่ทราบชื่อผู้แต่งคนแรก

2.7 ชื่อเรื่อง โดยส่วนรวมการใช้ชื่อเรื่องมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้ชื่อเรื่องมากที่สุด รองลงมาคือนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ส่วนเหตุผลโดยส่วนรวมอันดับแรก คือ ใช้เพราะไม่ทราบชื่อผู้แต่ง รองลงมาคือ ใช้เพราะกรณีที่ชื่อเรื่องเดียวกันแต่มีผู้แต่งหลายคน

2.8 บรรณาธิการ โดยส่วนรวมการใช้ชื่อบรรณาธิการมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้ชื่อบรรณาธิการมากที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษาที่เรียนวิชาการไซของสมุทร และนักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการไซของสมุทร ส่วนเหตุผลที่ใช้โดยส่วนรวม อันดับแรก คือใช้เพื่อหนังสือบางเล่มของผู้ที่รวบรวม เช่น สารานุกรม พจนานุกรม รองลงมาคือ ไม่ทราบว่าผู้แต่งเป็นใครมีแค่บรรณาธิการเป็นผู้รับผิดชอบ

2.9 ผู้แปล โดยส่วนรวมการใช้ชื่อผู้แปลมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้ชื่อผู้แปลมากที่สุด รองลงมาคือนักศึกษาที่เรียนวิชาการไซของสมุทร และนักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการไซของสมุทร ส่วนเหตุผลที่ใช้โดยส่วนรวม อันดับแรกคือทราบแต่ชื่อผู้แปลไม่ทราบชื่อผู้แต่งเดิม รองลงมาคือเพื่อรวบรวมผลงานของผู้แปล

2.10 ผู้วาดภาพ โดยส่วนรวมการใช้ชื่อผู้วาดภาพมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้ชื่อผู้วาดภาพมากที่สุด รองลงมาคือนักศึกษาที่เรียนวิชาการไซของสมุทร และนักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการไซของสมุทร ส่วนเหตุผลที่ใช้โดยส่วนรวม อันดับแรกคือใช้เพื่อรวบรวมผลงานของผู้วาดภาพ รองลงมาคือไม่ทราบชื่อผู้แต่ง ทราบแต่ผู้วาดภาพ

2.11 ครั้งที่พิมพ์ โดยส่วนรวมการใช้ครั้งที่พิมพ์มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้ครั้งที่พิมพ์มากที่สุด รองลงมาคือนักศึกษาที่เรียนวิชาการไซของสมุทร และนักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการไซของสมุทร ส่วนเหตุผลที่ใช้โดยส่วนรวม อันดับแรก ใช้เพื่อต้องการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมครั้งสุดท้าย รองลงมาคือดูความเก่าหรือใหม่ของหนังสือจากครั้งที่พิมพ์

2.12 จำนวนหน้า โดยส่วนรวมการใช้จำนวนหน้ามีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้จำนวนหน้ามากที่สุด รองลงมาคือนักศึกษาที่เรียนวิชาการไซของสมุทร และนักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการไซของสมุทร ส่วนเหตุผลที่ใช้โดยส่วนรวม อันดับแรก เพื่อประกอบการเขียนบรรณานุกรม รองลงมาคือ เพื่อทราบว่าหนังสือเล่มนั้นกี่หน้า

2.13 ภาพประกอบ ตาราง แผนที่ โดยส่วนรวมนักศึกษาเลือกการใช้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดใช้มากที่สุด รองลงมาคือ อาจารย์ และนักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ส่วนเหตุผลที่ใช้โดยส่วนรวม อันดับแรก คือเพื่อนำมาประกอบการทราบบางอย่างให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น รองลงมาคือ เพื่อจะไ้ทราบว่าหนังสือนี้มีรายการเหล่านี้ด้วย

2.14 ชื่อชุดสิ่งพิมพ์ โดยส่วนรวมนักศึกษาเลือกชุดสิ่งพิมพ์ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อาจารย์ใช้มากที่สุด รองลงมาก็คือนักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และนักศึกษาที่ไม่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ส่วนเหตุผลที่ใช้โดยส่วนรวม อันดับแรก คือใช้เพื่อจะไ้ติดตามสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ต่อเนื่องกันเป็นชุด ๆ รองลงมาคือใช้ในกรณีที่เป็นสิ่งพิมพ์รัฐบาลจะไ้ทราบว่าจัดหาชุดอะไรไว้ม่าง

2.15 แนวสืบค้น โดยส่วนรวมการใช้แนวสืบค้นมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดใช้มากที่สุด รองลงมาคือ อาจารย์ และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ส่วนเหตุผลที่ใช้โดยส่วนรวม อันดับแรก คือ ใช้เพื่อไ้ทราบว่าหนังสือเล่มนั้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร รองลงมาคือ ใช้เพื่อไ้ทราบว่าหนังสือเล่มนั้นปีบัตร เพิ่มกี่บัตร

3. ปัญหาและความต้องการ ในการใช้บัตรรายการ

3.1 ปัญหาการปีบัตรรายการ แต่ไม่มีหนังสือในห้องสมุดมากที่สุด โดยเฉพาะนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดประสบปัญหานี้มากที่สุด รองลงมามีปัญหาในการหาหัวเรื่องที่ต้องการไม่พบ และไม่ทราบว่าเรื่องที่ต้องการจะหาได้จากชื่ออะไร ปัญหาที่พบน้อยสุด คือ การมีหนังสือโดยไม่ปีบัตรรายการ

3.2 ความต้องการในการใช้บัตรรายการ ความต้องการของอาจารย์ นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ต้องการให้ห้องสมุดทำบัตรหัวเรื่องที่ปีหัวเรื่องย่อจะช่วยให้หาหนังสือที่ต้องการได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น รองลงมา คือต้องการให้ห้องสมุดจัดทำบัตรรายการต้นกับความต้องการของ ผู้ใช้ และให้ห้องสมุดแสดงวิธีการใช้หัวเรื่องและประโยชน์ของหัวเรื่อง

4. ผลการเปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรการของอาจารย์ นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด พบว่า อาจารย์ นักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด มีการใช้ทรัพยากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของอาจารย์กับนักศึกษาที่
เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด พบว่า การใช้ประโยชน์จากบัตรรายการแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของอาจารย์กับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด พบว่า การใช้ประโยชน์จากบริการรายการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี ที่เคยเรียนวิชา การใช้ห้องสมุดกับไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด พบว่า การใช้ประโยชน์จากบัตรรายการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ การใช้ประโยชน์จากบัตรรายการไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบข้อหาในการใช้บัตรรายการของอาจารย์ นักศึกษาที่
เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด พบว่า อาจารย์ นักศึกษา
ที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด มีปัญหาในการใช้บัตร
รายการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของอาจารย์กับนักศึกษาที่
เคยเรียนวิชาการไซของสมุก พบว่า ปัญหาในการใช้ทรัพยากรการแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของอาจารย์กับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด พบว่า มีค่าในการใช้บัตรรายการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของนักศึกษาที่เคยเรียนวิชากรูโซ่ของสมุคกับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการูโซ่ของสมุค พบว่า มีปัญหาในการใช้บัตรรายการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ มีปัญหาในการใช้บัตรรายการไม่แตกต่างกัน

6. ผลการเปรียบเทียบความต้องการในการใช้ทรัพยากรของอาจารย์ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ทองสมุก และนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ทองสมุก มีความต้องการในการใช้ทรัพยากร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ อาจารย์ นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ทองสมุก และ นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ทองสมุก มีความต้องการในการใช้ทรัพยากร ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการศึกษากการใช้ทรัพยากรของสัณห์หอสมุกกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบข้อที่น่าสนใจหลายประการ คือ

1. วัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากร

1.1 สำหรับอาจารย์ พบว่า มีการใช้ทรัพยากรเพื่อค้นหาเอกสาร เพื่อทำการวิจัย ซึ่งหมายความว่ารวมไปถึงการค้นหาเอกสาร เพื่อเตรียมการสอนในวิชานั้น ๆ รองลงมาเพื่อค้นหาเอกสารหาทรัพยากรมอบหมายให้นักศึกษาทำงาน การมอบหมายให้นักศึกษารายงาน เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่สำคัญและจำเป็นอย่างหนึ่ง เพราะจะทำให้อาจารย์ผู้สอนสามารถทราบไถ่ความนักศึกษาได้ศึกษากันกว่า และมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด

1.2 สำหรับนักศึกษา พบว่า มีการใช้ทรัพยากรเพื่อค้นหาเอกสาร สำหรับเขียนรายงานตามที่ได้รับมอบหมายจากชั้นเรียน ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา เน้นให้นักศึกษาใญ่รู้จักศึกษากันกว่าควยตนเอง มากกว่าจะนั่งฟังการบรรยายจากครูเพียงอย่างเดียว ซึ่งการใ้ศึกษากันกว่าจากเอกสารหลาย ๆ เล่ม จะช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนได้ดีขึ้น และกว้างขวางขึ้น ซึ่งผลการวิจัยของ ฮอสโตรอป (Hostrop, 1967 : 2500 – 2511 A) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการใช้วัสดุในห้องสมุด พบว่าผู้มีบทบาทกระตุ้นให้นักศึกษาใช้ทองสมุก คือ ผู้สอน การที่ผู้สอนกำหนดให้นักศึกษาเขียนรายงานประจากรากเรียน เป็นองค์ประกอบเบื้องต้นประการหนึ่งที่จูงใจให้นักศึกษาใช้ทองสมุก เป็นการสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชมภูโชติกรวิยะ (ชมภู โชติกรวิยะ 2515 : 143) ที่พบว่า วัตถุประสงค์ของนิสิต นักศึกษา

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ใช้บัตรรายการ เพื่อหาหนังสือสำหรับเขียนรายงาน ตามที่ได้รับมอบหมาย

2. การใช้บัตรรายการ ของอาจารย์ นักศึกษาที่เกยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการ ใช้ห้องสมุด เห็นว่า รายการที่ใช้ในระบับมากตามลำดับ ดังนี้ เลขเรียกหนังสือ หัวเรื่อง ผู้แต่ง แนวสืบค้น ชื่อเรื่อง ปีพิมพ์ ครั้งที่พิมพ์ และภาพประกอบ ตาราง แผนผังผลการวิจัยครั้งนี้ใกล้เคียงกับของ อามอส (Amos) ที่พบว่าการใช้บัตรรายการของผู้ใช้ห้องสมุดที่มหาวิทยาลัย ดิลลาร์ด (Dillard) ผลการศึกษานพบว่า รายการที่จำเป็นที่นักศึกษารู้ได้แก่ เลขเรียกหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง และหัวเรื่อง

ส่วนงานการใช้รายการแนวสืบค้น ซึ่งเป็นอันดับ 4 มากกว่าการใช้ชื่อเรื่อง อาจเป็นเพราะว่าไม่ได้มีการทดลองใช้บัตรรายการจริง เป็นเพียงแต่เห็นจากแบบสอบถาม ทำให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจตามแบบสอบถาม หากมีหลักเกณฑ์หรือวิธีการประเมินที่แน่นอน และรัดกุมยิ่งขึ้น อาจจะทำให้มีผลดีขึ้นก็ได้

การที่ผลการวิจัยสอดคล้องกันเช่นนี้ แสดงว่าผู้ใช้บัตรรายการส่วนมากใช้บัตร รายการเพียงเพื่อเป็นเครื่องมือไปสู่แหล่งวัสดุที่ต้องการ มากกว่าที่ใช้ประโยชน์เพื่อการ พิจารณาเลือกซื้อหนังสือ

ส่วนรายการภาพประกอบ ตาราง แผนผังเป็นอันดับสุดท้ายนั้น ตามความนึก เห็นของ พอล เอส คันทิน (Dunkin. 1970 : 56) กล่าวว่ารายการภาพประกอบ ตาราง แผนผัง สำหรับบัตรรายการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยแม้ว่าจะมีผู้ใช้น้อย ก็ควรจัดทำเพื่อบริการ

3. ปัญหาและความต้องการในการใช้บัตรรายการ

3.1 ปัญหาในการใช้บัตรรายการ ปัญหาที่มากที่สุด คือ มีบัตรรายการ แต่ไม่มีหนังสือในห้องสมุด อาจเป็นสาเหตุเนื่องมาจาก หนังสือที่นักศึกษาต้องการมีผู้ใช้ ห้องสมุดกำลังอ่าน สูญหาย อยู่ในระหว่างซ่อม อยู่ในระหว่างรอจัดเข้าชั้นใหม่ อยู่ใน ชั้นไปตรงกับที่ควรจะมี อยู่ในชั้นถูกต้องแก่นักศึกษาหาไม่ละเอียด เป็นหนังสือใหม่มีเสป ชั่วคราวแก่นักศึกษาบางคนไม่ทราบ

3.2 ความต้องการในการใช้บัตรรายการ พบว่า ความต้องการมากที่สุด คือต้องการให้ห้องสมุดทบทวนหัวเรื่องที่มีหัวเรื่องย่อยจะช่วยให้หาหนังสือที่ต้องการได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น ซึ่งตรงกับหลักการกำหนดหัวเรื่องภาษาไทยของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (เจดีย์พร เ็นรัฐสีดา 2520 : 17) ว่า หัวเรื่องย่อย เป็นส่วนขยายของหัวเรื่อง เพื่อแสดงลักษณะของหนังสือที่มีลักษณะเฉพาะ หัวเรื่องย่อยจะขยายหัวเรื่องทั่วไปให้เฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้น

4. ผลการเปรียบเทียบการใช้บัตรรายการของอาจารย์ กับนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 คือ อาจารย์มีการใช้บัตรรายการแตกต่างกับนักศึกษา อาจเป็นเพราะว่า อาจารย์คงศึกษาก่อนแล้ว และติดตามผลงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อได้มีความรู้กว้างขวางกว่านักศึกษา ส่วนนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดกับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด เคยมีประสบการณ์ที่ช่วยให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้บัตรรายการมาแล้ว เช่น เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดจากกิจกรรมกับชมรมศึกษาได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องจากบรรณารักษ์หรือผู้มีความรู้เป็นอย่างดีเกี่ยวกับบัตรรายการหรือเรียนรู้วิธีการใช้บัตรรายการด้วยตนเอง เป็นต้น

5. ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการใช้บัตรรายการของอาจารย์กับนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 คือ อาจารย์มีปัญหาในการใช้บัตรรายการแตกต่างกับนักศึกษา ส่วนนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด กับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมีปัญหาใกล้เคียงกับนักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด เนื่องจาก นักศึกษามบางคนเคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมาจากสถาบันอื่นก่อนจะมาเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ เช่น เคยเรียนจากโรงเรียนมัธยมศึกษา ถ้าได้กำหนดหัวแปรให้แถบลง โดยแยกเป็น เคยเรียน ไม่เคยเรียน และเคยเรียนจากสถาบันการศึกษานอื่น ๆ อาจจะทำให้เห็นความแตกต่างของปัญหาในการใช้บัตรรายการของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

6. ผลการเปรียบเทียบความต้องการในการใช้ทรัพยากรของอาจารย์ นักศึกษาที่เกยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และไม่เกยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ความต้องการในการใช้ทรัพยากรของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสามกลุ่มไม่แตกต่างกัน แสดงว่า ความต้องการในการใช้ทรัพยากร ของอาจารย์ นักศึกษาที่เกยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และไม่เกยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด มีความใกล้เคียงกันมาก เช่น ห้องสมุดการทบทวนหัวเรื่องที่มีหัวเรื่องย่อยจะช่วยให้หาหนังสือที่ต้องการได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาที่เกยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และนักศึกษาที่ไม่เกยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเกิดจากได้รับการฝึกหัดการใช้ทรัพยากรไปมากพอ จึงขอเสนอให้ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ของมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ให้ความสำคัญในเรื่องการปฏิบัติการใช้ทรัพยากร และรายการต่าง ๆ ให้มากขึ้น
2. ให้ทางห้องสมุดแสดงวิธีการใช้หัวเรื่อง รวมทั้งหัวเรื่องย่อย และประโยชน์ของหัวเรื่อง ว่ามีวิธีใช้อย่างไร มีประโยชน์แก่ผู้ใช้ห้องสมุดอย่างไรบ้าง
3. ให้ห้องสมุดกำหนดวิธีการควบคุมหนังสือให้รัดกุม ให้สามารถที่จะตรวจสอบหรือค้นหาตำแหน่งแหล่งที่อยู่ของหนังสือได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าหนังสือนั้นจะอยู่ที่จุดหนึ่ง จุดใดภายในห้องสมุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการทบทวนต่อไป

1. การมีการวิจัยเรื่องการใช้ทรัพยากรในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อจะได้นำมาถึงความเหมาะสมในการลงรายการ ซึ่งไม่จำเป็นและเป็นการสิ้นเปลืองเวลา แรงงาน
2. การมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรของโสตทัศนวัสดุและคานวารสาร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จิตติ ปิงตรากุล การสำรวจความถี่ของการใช้บริการห้องสมุดของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 207 หน้า อักสาเนา
- เฉลียว พันธุ์สีดา เติมสุข พงษ์กัน และบุญศรี ไพรัตน์ การกำหนดหัวเรื่องภาษาไทยของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 182 หน้า
- ชมภู โชติจริยะ การใช้บัตรรายการของนิสิต นักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 168 หน้า อักสาเนา
- ชูศรี วงศ์รัตนะ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 193 หน้า
- ทัศนีย์ หาญพล การใช้บริการห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 298 หน้า อักสาเนา
- นวนิตย์ อินทามะ "บทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัย" วารสารห้องสมุด 5 : 359 - 362 กันยายน - ตุลาคม 2517
- ณลิวัลย์ รongสวัสดิ์ การศึกษาความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดคณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2519 วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 132 หน้า อักสาเนา
- พัชรา ศีลรักษา การจัดหมู่และทาบัตรายการเบื้องต้น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน 2523, 255 หน้า
- ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา ภาควิชาวัดผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 287 หน้า

- วนิดา จินตนาบุรุษ การศึกษาปัญหาในการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษามหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523. 162 หน้า อักษรนา
 สมบูรณ์ ชิตพงษ์ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำนักทดสอบทางการศึกษา
 และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523. 201 หน้า
 สุทธิลักษณ์ อาพันธ์วงศ์ หลักเกณฑ์การทาบทรายการหนังสือภาษาไทย สมาคมห้องสมุด
 แห่งประเทศไทย 2523. 351 หน้า
 สุวัฒน์ ส่องแสงจันทร์ บัตร์รายการและหลักเกณฑ์การทาบทรายการหนังสือภาษาไทย
 สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 2523. 351 หน้า

Buck, Paul, Libraries and Universities, Massachusetts, Harvard
 University Press, 1964. 172 p.

Dunkin, Paul S., Cataloging U.S.A. Chicago, American Library
 Association, 1970. 159 p.

Fan, Chung - Teh Item Analysis Table New Jersey, Education Testing
 Service, 1952. 32 p.

— — — Harper, William Rainy The Trend in Higher Education. Chicago, The
 University of Chicago Press, 1950. 134 p.

Hostrop, Richard Winfred. "The Relationship of Academic Success and
 Selected Other Factors to Students Use of Library Materials at
 College of Desert, "Dissertation Abstracts" 27 : 2551 A, February,
 1967.

The Library of Congress U.S.A Library of Congress. Rules for Descriptive
 Cataloging in the Library of Congress. Washington D.C., 1949. 141 p.

Palmer, Richard P. Computerizing the Card Catalog in the University
 Library : a Survey of the User Requirement. Littleton, Colo,
 Libraries Unlimited, 1972. 141 p.

— "User Requirement of a University Library card catalog
"Dissertation Abstracts", 31(5) . 2413 A, November, 1970.

Penaloza, Fernando. "The Card Catalog A Failure in Communication"
College and Research Libraries. 17 483 - 485 November, 1956

Sharp, Henry A, Cataloging : a Textbook for Use in Libraries 3 rd ed.
 Crafter & Co., London, 1944. 106 p.

Ward, G Reader A First Course in Education and Training in Thailand.
 3 rd ed., New York, The Mcmillan Company 1950. 621 p.

ภาคผนวก

31 ตุลาคม 2526

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

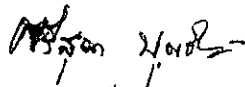
เรียน นักศึกษาและอาจารย์

เนื่องด้วยข้าพเจ้ากำลังเรียบเรียงปฏิญานินเฐ์ เรื่อง "การใช้บัตรรายการของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่" เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักศึกษาและอาจารย์ที่ได้รับจากการใช้บัตรรายการ ในวัตถุประสงค์ ศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้บัตรรายการ

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะมีคุณก่ำนากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากท่าน ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามที่แนบมานี้ตามความเป็นจริง อนึ่ง ขอเรียนว่าข้าพเจ้ามุ่งศึกษาโดยส่วนรวม ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนต่อตัวท่านแต่อย่างใด และขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับและจะนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

หวังในความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ด้วยความเคารพอย่างสูง

(นางสาวศรีสุภา บุญชัย)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตัวอย่างบัตรรายการภาษาไทย

บัตรหัวเรื่อง

สรีรวิทยา

611 ประวิทย์ สุนทรสීමະ
 ป17117ก กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์สามมิตร, 2522.
 652 น. ภาพประกอบ.

บัตรหัวเรื่อง

กายวิภาคศาสตร์

611 ประวิทย์ สุนทรสීමະ
 ป17117ก กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์สามมิตร, 2522.
 652 น. ภาพประกอบ.

บัตรชื่อเรื่อง

กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา

611 ประวิทย์ สุนทรสීමະ
 ป17117ก กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์สามมิตร, 2522.
 652 น. ภาพประกอบ.

แบบสอบถามการใช้ประโยชน์จากบัตรรายการ

คำชี้แจง

การตอบแบบสอบถามนั้นโปรดตอบทุกข้อ ซึ่งจะแบ่ง เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้บัตรรายการ

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัว โปรดกาเครื่องหมายถูก (✓) ลงหน้าข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ท่านเป็น () นักศึกษา กณ

() อาจารย์ กณ

2. ท่านเคยเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด

() เคยเรียน

() ไม่เคยเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้บัตรรายการ

โปรดพิจารณาความสำคัญของรายการข้อความ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้บัตรรายการ -
ในแบบสอบถามให้ท่านอ่านรายละเอียดของแต่ละตอนให้หมดก่อน แล้วจึงพิจารณาความสำคัญ
โดยเรียงเลข 1 หน้าข้อที่ท่านใช้มากที่สุด เลข 2, 3, 4,... สำหรับข้อที่ใช้น้อยลงมาตามลำดับ

ก. วัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการ

สำหรับอาจารย์

เพื่อค้นหาเอกสาร สำหรับทำการวิจัย

เพื่อค้นหาเอกสาร สำหรับมอบหมายให้นักศึกษาทำงาน

เพื่อค้นหาเอกสาร ประถมวิชาที่กำลังศึกษาตามที่ตนเองสนใจ

เพื่อรวบรวมรายชื่อเอกสารในเรื่องที่ต้องการ
 เพื่อค้นหาเอกสารใหม่ ๆ ที่เข้ามาในห้องสมุด
 เพื่อค้นหาเอกสารในการเตรียมออกข้อสอบ
 เพื่อค้นหาเอกสารที่ต้องนำมาอภิปรายในชั้นที่เข้าสอน
 เพื่อค้นหาเอกสารนำใบประกอบการสัมมนา
 เพื่อค้นหาเอกสารที่เป็นประโยชน์ต่องานอภิเษก
 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

สำหรับนักศึกษา

เพื่อค้นหาเอกสารสำหรับเขียนรายงานตามที่ได้รับมอบหมาย
 เพื่อค้นหาเอกสารใช้ประกอบการเขียนรายงาน
 เพื่อค้นหาเอกสารประกอบวิชาที่กำลังศึกษาตามที่ตนเองสนใจ
 เพื่อรวบรวมรายชื่อเอกสารในเรื่องที่ต้องการ
 เพื่อค้นหาเอกสารใหม่ ๆ ที่เข้ามาในห้องสมุด
 เพื่อค้นหาเอกสารในการเตรียมตัวสอบ
 เพื่อค้นหาเอกสารซึ่งต้องนำมาอภิปรายในชั้นเรียน
 เพื่อค้นหาหนังสือหรือวัสดุที่ต้องการในห้องสมุด
 เพื่อหาเอกสารที่อาจารย์ผู้สอนกำหนดให้อ่านในวิชาที่กำลังศึกษา
 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ข. ความมุ่งหมายในการใช้รายการต่าง ๆ ในบัตรรายการ

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการใช้มากน้อยตามความคิดเห็นของท่าน

รายการและ เหตุผลที่ใช้	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1. เลขเรียกหนังสือ					
1.1 ให้อำนาจของหนังสือ					
1.2 ให้อำนาจของหนังสือ					
1.3 ให้สามารถค้นหาหนังสือได้อย่างรวดเร็ว					
1.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
2. ชื่อผู้แต่ง					
2.1 ทราบชื่อผู้แต่งอยู่ก่อนแล้ว					
2.2 เพื่อตรวจสอบชื่อและนามสกุลของผู้แต่ง					
2.3 ต้องการทราบว่าผู้แต่ง ได้เขียนหนังสือเรื่องอะไรไว้บ้าง					
2.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
3. หัวเรื่อง					
3.1 เพื่อติดตามดูว่าหนังสือที่ต้องการ นั้นเป็นหัวเรื่องอะไร จะ ได้ไปกันกว่าเพิ่มเติมจากหัวเรื่องนั้น ๆ					
3.2 เพื่อทราบถึงหนังสืออื่น ๆ ที่มีเนื้อหาอย่างเดียวกัน					
3.3 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
4. สำนักพิมพ์, สถาบันที่จัดพิมพ์					
4.1 ติดต่อเพื่อซื้อหนังสือ					
4.2 ให้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่พิมพ์เผยแพร่					
4.3 ใช้พิจารณาความปรารถนาในการพิมพ์					

รายการและเหตุผลที่ใช้	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.4 เพื่อใช้เป็นเครื่องยืนยันความถูกต้องของเนื้อหา					
4.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
5. ปีที่พิมพ์					
5.1 เพื่อให้ทราบถึงความทันสมัยในเนื้อหาวิชา					
5.2 เพื่อให้ทราบถึงความเก่าแก่ น่าเชื่อถือ (เช่น วิชาประวัติศาสตร์)					
5.3 เพื่อจะรู้ปีที่พิมพ์ใหม่ที่สุด					
5.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
6. ผู้แต่งรวม					
6.1 ใช้เมื่อไม่ทราบชื่อผู้แต่งคนแรก					
6.2 เพื่อติดตามผลงานของผู้แต่งรวม					
6.3 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
7. ชื่อเรื่อง					
7.1 ในกรณีชื่อเรื่องเกี่ยวข้องกับเนื้อหาอยู่หลายคน					
7.2 เพราะไม่ทราบชื่อผู้แต่งทราบแต่ชื่อหนังสือ					
7.3 ทำให้ทราบว่าในห้องสมุดมีหนังสือทั้งหมดกี่ชื่อเรื่อง					
7.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
8. ชื่อบรรณาธิการหรือผู้รวบรวม					
8.1 ไม่ทราบว่าผู้แต่งเป็นใครมีแบบบรรณาธิการเป็นผู้รับผิดชอบ					
8.2 หนังสือบางเล่มต้องดูที่ผู้รวบรวม เช่น สารานุกรม, พจนานุกรม					
8.3 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					

รายการและ เหตุผลที่ใช้	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
9. ผู้แปล					
9.1 ทราบกับผู้แปล ไม่ทราบจากผู้แต่งเดิม					
9.2 เพื่อรวบรวมผลงานของผู้แปล					
9.3 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
10. ผู้วาดภาพ					
10.1 ไม่ทราบชื่อผู้แต่งทราบแต่ผู้วาดภาพ					
10.2 เพื่อรวบรวมผลงานของผู้วาดภาพ					
10.3 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
11. ครั้งที่พิมพ์					
11.1 คุณภาพเก่าแก่หรือความใหม่ของหนังสือโน้ตจากครั้งที่พิมพ์					
11.2 การเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมจากการพิมพ์ครั้งสุดท้าย					
11.3 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
12. จำนวนหน้า					
12.1 เพื่อประกอบการเขียนบรรณานุกรม					
12.2 เพื่อทราบว่าหนังสือเล่มนั้นกี่หน้า					
12.3 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
13. ภาพประกอบ, ตาราง, แผนที่					
13.1 นามาสเป็นส่วนประกอบของการ ตราขายงานให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น					
13.2 เพื่อจะได้ทราบว่าหนังสือนี้มีรายการ เหล่านี้อยู่ด้วย					
13.3 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					

รายการและ เหตุผลที่ใช่	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
14. ชื่อชุดสิ่งพิมพ์ 14.1 ในกรณีที่เป็นสิ่งพิมพ์รัฐบาลจะไ้ทราบว่าจัดทำชุดอะไรไว้บ้าง 14.2 จะไ้ก่กักตุนสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ต่อเนื่องกันเป็นชุด ๆ 14.3 อื่น ๆ (โปรดระบุ) _ 15. แนวสืบค้น 15.1 เพื่อให้ทราบว่าหนังสือเล่มนั้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอะไร 15.2 เพื่อให้ทราบว่าหนังสือเล่มนั้นปีบัตร เพิ่มกี่บัตร 15.3 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
ค. <u>ปัญหาและความต้องการ</u>					
<u>ปัญหา</u>					
16. มีหนังสือหลายเล่มที่มีเลขหมู่ซ้ำกัน					
17. สัญลักษณ์สงวนประเภทหนังสือ เช่น อ. ซึ่งหมายถึงหนังสืออ้างอิงที่ใช้ในบัตรรายการ ไม่ตรงกับความเป็นจริง					
18. ไม่ทราบว่าบัตรหัวเรื่องคือบัตรอะไร ใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงไร					
19. มีปัญหาในการหาหัวเรื่องที่ต้องการ ไม่พบ					
20. ไม่ทราบว่าเรื่องที่ต้องการจะหาได้จากชื่ออะไร					
21. กاهیใช้เป็นตัวเรื่องในบัตรรายการกว้างเกินไปไม่ตรงกับที่เรื่องต้องการ					
22. ไม่พอใจในการใช้บัตรผู้แต่งที่เป็นหน่วยงานเพราะการลงรายการหลักไม่เหมือนกัน เช่น สิ่งพิมพ์ของกรมกองสำนักงาน					

รายการและเหตุผลที่ใช้

น้อย
ที่สุด

23. ไม่แน่ใจในการใช้บัตรผู้แต่งที่มีบรรณาคำก็ เช่น พระยา
อนุমানราชธน _____
24. ไม่แน่ใจในการใช้บัตรผู้แต่งที่เป็นของต่างประเทศ เช่น
หลินยู่ถิง บหากมะกานธี
25. ไม่แน่ใจในการใช้บัตรผู้แต่งที่มีศทหารหรือตำรวจ ในกรณี
ที่ยังรับราชการอยู่ และไม่ได้รับราชการแล้วว่าแตกต่างกัน
อย่างไร
26. หนังสือวรรณกรรมคลาสสิกที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง เช่น
ลิลิตพระลอ ไม่แน่ใจว่าจะใช้ชื่อไหน
27. ไม่แน่ใจว่าจะกันที่ชื่อเรื่องใดเพราะชื่อเรื่องหน้าปกนอกกับ
หน้าปกในไม่เหมือนกัน
28. หัวเรื่องที่มีหัวเรื่องใหญ่ เช่น ไทย - ประวัติศาสตร์ -
สมัยรัตนโกสินทร์ ทำให้สับสนเวลาค้นหา
29. บัตรรายการ เรียงในคั่นชักไม่ถูกต้องสับสน
30. ไม่ทราบวิธีจัดเรียงบัตรรายการ
31. ไม่แน่ใจว่าจะกันที่ชื่อไหน เพราะชื่อผู้แต่งคนเดียวกัน
ลงรายการ ไม่เหมือนกัน
32. ในบัตรรายการที่เป็นบัตรวาแนสารบรรณไม่แน่ใจในการใช้
33. รายการต่าง ๆ ที่ลงในบัตรมีมากเกินไป
34. การใช้ภาษาที่เป็นหัวเรื่องในบัตร ยังสับสน
35. การใช้บัตร โยงทำให้ขั้นตอนการ เข้าถึงบัตรรายการช้าลง
36. มีบัตรรายการแต่ใบมีหนังสือในห้องสมุด
37. มีหนังสือแต่ใบมีบัตรรายการ
38. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

รายการและเหตุผลที่ใช้	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
<u>ความต้องการ</u>					
39. ให้ห้องสมุดจัดทำเลขเรียกหนังสือที่ไม่ซ้ำกันในแต่ละเล่ม					
40. ให้ห้องสมุดแสดงสัญลักษณ์ประเภทหนังสือในบัตรรายการให้ชัดเจน					
41. ให้ห้องสมุดแสดงวิธีการใช้หัวเรื่องและประโยชน์					
42. ให้ทางห้องสมุดหาบัตรโยงจากหัวเรื่องที่ท่านต้องการค้นหา แต่ไม่มีไปยังหัวเรื่องที่มีในห้องสมุด					
43. ให้ห้องสมุดหาบัตรหัวเรื่องบอกเนื้อหาแคบลงกว่าเก็บ					
44. ให้ห้องสมุดแสดงวิธีใช้บัตรผู้แต่งซึ่งมีลักษณะ เป็นหน่วยงานของรัฐ					
45. ให้ห้องสมุดแสดงวิธีใช้บัตรผู้แต่งที่มีบรรณาคำกัณฑ์					
46. ให้ห้องสมุดแสดงวิธีใช้บัตรผู้แต่งที่เป็นชาวต่างประเทศ					
47. ให้ห้องสมุดแสดงวิธีใช้บัตรผู้แต่งที่มียศทางทหารและการว					
48. ห้องสมุดควรหาบัตรโยงจากหัวเรื่องหัว ไปไปสู่หัวเรื่อง ที่มีในห้องสมุด					
49. ห้องสมุดควรหาบัตรหัวเรื่องที่มีหัวเรื่องย่อยจะช่วยให้หาหนังสือ ที่ต้องการ ได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น					
50. ท่านต้องการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องการใช้หัวเรื่องต่าง ๆ ที่มีในห้องสมุดและต้องการศึกษาวิธีที่จะค้นหาหัวเรื่องที่ต้องการ					
51. ให้ห้องสมุดหาบัตรรายการของห้องสมุดอื่น ๆ เพื่อจะติดตามไปใช้ได้					
52. ควรมีการใช้หัวเรื่องประกอบการใช้บัตรรายการด้วย					
53. การจัดหาบัตรรายการต้นกับความต้องการของผู้ใช้					
54. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					

ขอเสนอแนะอื่น